

REALITATEA

ANUL V. NR. 290

ilustrată

18 AUGUST 1932

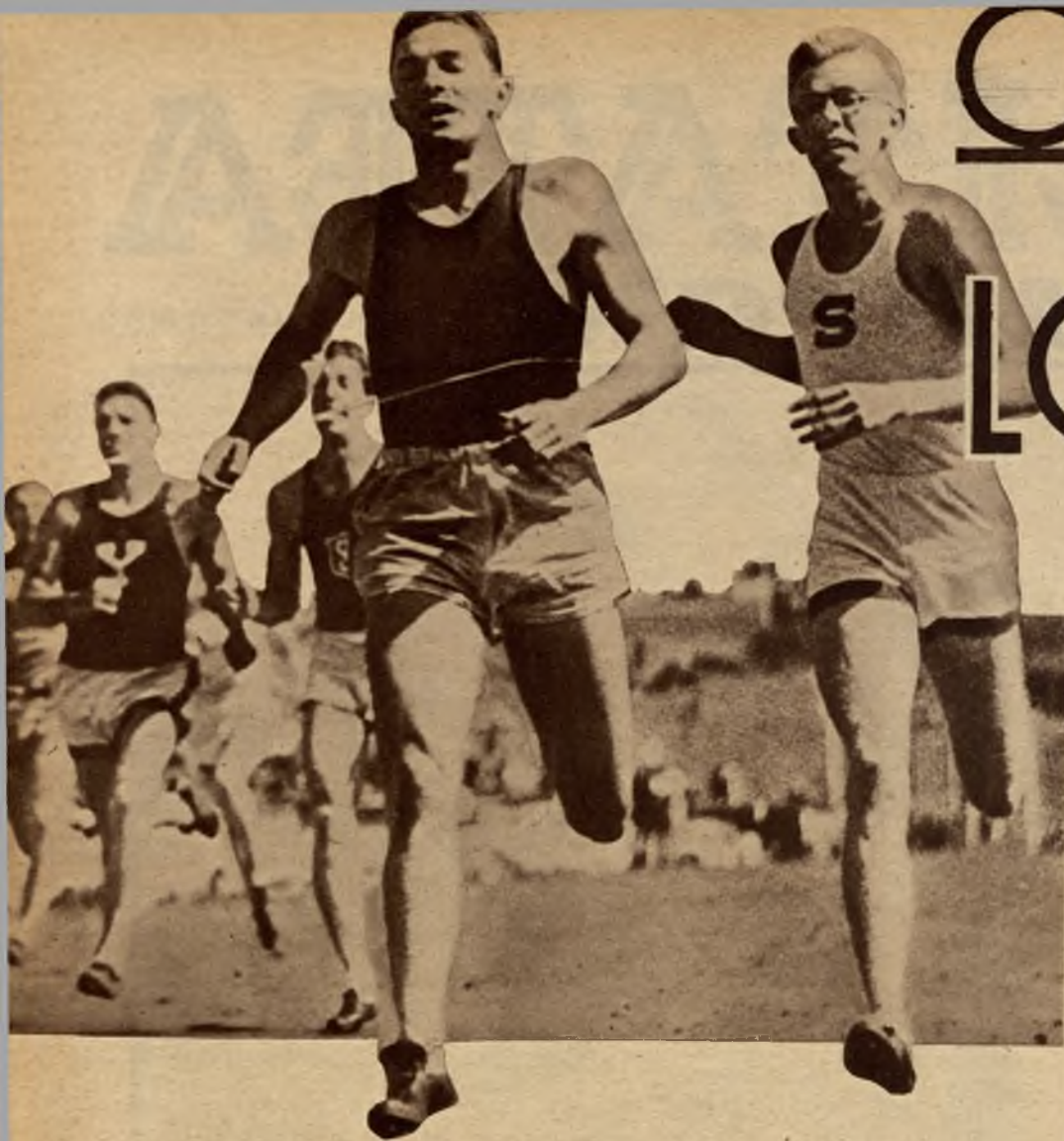
BCU Cluj / Central University Library Cluj

IN BĂTAIA VALURILOR

(Frances Dee dela Paramount)

LEI 10

OLIMPIADA DE LA LOS ANGELES

Săptămâna aceasta se vor termina concursurile sportive la olimpiada din Los Angeles. După cum am făgăduit, vom publica toate rezultatele și recordurile obținute acolo.

În săptămâna trecută, la fuga de 400 de metri, Bill Carr (stânga) a isbit să obție fantasticul record de 46,2 secunde și a învins astfel pe campionul Ben Eastman (dreapta).

Jos: Finlandezul Jarvinen a stabilit un nou record, în aruncarea suliței cu 71,25 metri, și a fost astfel proclamat învingător.

Dedesubt: La Los Angeles asistă, la jocurile sportive, mii de oameni din toată lumea, și sosirea diferitelor națiuni — în ziua începerii jocurilor — a fost salutăată cu mult entuziasm. Steagurile țărilor reprezentate au fost înălțate, oferind în ansamblu un aspect pitoresc.

Sus: Domnișoara Ellen Preiss din Austria, a fost o adevărată surpriză pentru participanții la olimpiadă, învingând, în lupta cu floreta, pe Elenă Major care era favorită și n'a reușit să obțină decât locul al V-lea.

Dedesubt: Americanul Bill Miller (mijloc) a învins la săritura cu prăjina, cu performanța 4,35 metri. Bill Graber (la dreapta) a trebuit să cedeze cu 4,30 metri. Gefferson (stânga) a fost al treilea.

John Anderson (U. S. A.) a învins la aruncarea cu discul, aruncându-l la 49,49 metri. Finlandezul Lethinen a alergat la Olimpiada din Los Angeles 5000 de metri, în 14 minute și 30.

Brăila-Galati

INNOT

Câteva fotografii luate de reporterul nostru fotograf, la trecerea de natație, pentru cupa „Dimineții”. De sus în jos: stânga: la start; în timpul cursei; efortul suprem. Dreapta: o pornire interesantă; Trei concurente la cursa de o mie de metri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INNOT DELA BRAILA LA RENI

PE parcursul de 42 km. care desparte două porturi dunărene, Brăila de Reni, s'a desfășurat Duminică maratho-nautic.

Legendarul erou dela Maratho-n, după ce-a alergat o distanță egală cu cea de sus, a căzut în nesimțire.

Cu vencuri mai târziu — în epoca pe care o numim pe nedrept a oamenilor lipsiți de vlagă — se găsesc indivizi cari pot să înouă șapte ore încontinuu, într'o Dunăre capricioasă, cu valori, ca apoi să fină discursuri ce concurează pe ale lui Demostene... (ca formă!).

* * *

În cadrul celor 42 km. ai distanței Brăila-Reni se dispută anual cupa ziarului „Dimineața” pe 21 km., adică cu etapă la Galați. E cea mai clasică întrecere nautică dela noi. Interesul stâr-

nit de această cursă, atrage pe malurile porturilor Dunărene, toată populația.

Localnicii au eroul lor: Spănu Theodoru, un copil al Dunărei, e tot atât de popular ca și Tereze, în bălțile sale. Cunoaște curenții apei, se plimbă în voie printre ei și de câte ori au încercat bucureștenii să-i câștige locul, în cursa Brăila-Galați, au găsit rezistența dărză a unui despot, de-un nou gen.

Anul trecut, un bucureștean a reușit să-l depășească. Numai cu o sută de metri înainte de portu a făcut apel la complicitatea fluvială: curenții l-au adus ca în basme, în frunte.

Și Spănu Theodoru a câștigat din nou!

Capitala nu s'a lăsat. Emanoil Florescu, cel mai bun fondist din urbea lui Bucur, s'a antrenat intens. A plecat din Brăila

odată cu Spănu. Trei ore a durat lupta între cei doi titani ai Dunărei. Trei ore de innot prin valuri, Dunărea parcă voia să se răsbune, împotriva impostorului venit să smulgă locul copilului ei. Valurile făneau furioase din toate părțile. Bucureșteanul a înfruntat capriciile. Galații apăreau în zare. A fost un stimulent în plus. Ultimul efort a fost hotărâtor. Florescu a depășit pânăla Galați pe Spănu, cu o sută de metri.

Eroul Dunărei a fost învins, pentru prima dată. Atât Brăila cât și Galații erau în agitație.

La Brăila o femeie bătrână era încă nedumerită.

— Cum maică? matala care ai învățat să înnoți în gârla aia, care-i zice Dâmbovița, ai fost mai tare ca Tudor al nostru?..

ART. VOGEL

De zisa ei

La Sibiu a avut loc, pe câmpul de instrucție al cavaleriei, un concurs hipic, la care au participat domni și doamne din localitate. Fotografiile noastre înfățișează pe d-nul căpitan Chirculescu, la ban chetă, și un parcurs în cuplu: doamna și d-nul locotenent Ștefanow

„Portofoliul furat“

PE când ministrul poliției, sub Napoleon I, Fouché, era aproape să fie disgrățiat, din cauză că în mai multe rânduri nu reușise să-și servească suveranul după dorință. — se prezentă la dânsul un ambasador strein care, după cum Fouché știa foarte bine se bucura de deosebită favoare la împărat. Ambasadorul se plânse că, în seara trecută, îi dispăruse portofoliul în timpul când se întorse cu trăsura de la Operă acasă; la urcarea sau la coborârea din trăsura îl pierduse, — sau i-se furase.

Fouché ceru amănunte exacte despre portofoliul, cum era, ce anume conținea etc.

— În această privință, zise ambasadorul, nu pot să-ți dau alte amănunte, decât că era un portofoliul cu totul nou, pe care îl cumpărasem în chiar de dimineață dintr'o prăvălie de pe strada Rivoli: — era de marochin roșu, de dimensiunile cutare și înăuntru nu conținea decât două mii franci. În bancnote de câte o sută și câteva cărți de vizită de ale mele.

— Sper că până mâine să pot să-ți dau vești bune, — îi zise

Fouché, la despărțire.

Intr'adevăr a doua zi ministrul, în persoană, se prezintă la ambasador aducându-i portofoliul, cu cei două mii de franci neatinși și cu cărțile de vizită. Ambasadorul fu plăcut surprins, și nu găsea destule cuvinte de laudă, pentru excelenta poliție a lui Fouché.

Acesta drept orice mulțumire, îi rugă să aducă vorba, cu cel mai apropiat prilej înaintea împăratului despre acest caz, ceea ce ambasadorul îi făgădui.

Când să plece de acasă, îmbrăcându-și blana, dete cu surprindere de ceva tare în căptuseală. Scotocind, scoase — un al doilea portofoliu, sau mai bine zis pe cel dintâiu, pe cel original, conținând de asemenea cărțile de vizită și cei două mii de franci, neatinși. Era evident că Fouché restituise banii din fondurile secrete, portofoliul de marochin și-l procurase dela aceeași prăvălie și cărțile de vizită dela aceeași litografie.

Acuma ambasadorul putea să laude împăratului poliția lui Fouché: o poliție atât de excelentă, încât regăsea obiectele nepierdute.

Diferite interpretări

TARUL Nicolae I al Rusiei, care avea obiceiul să facă adesea plimbări incognito prin capitala sa, găsi într'o zi, pe un om stând gânditor înăpune țarul, că Petru cel Mare Curios, îl întrebă la ce se gândește așa de adânc?

— Aș vrea să știu, răspunse omul, pentru ce Petru cel Mare arată cu o mână spre mare, iar

cu cealaltă spre Palatul justiției? — Aceasta însemnează, răspunse țarul, că Pertu cel Mare a fost în același timp și ocrotitorul comerțului și al justiției.

— Așa? Îți mulțumesc că m'ai lămurit zise necunoscutul: căci eu credeam că Petru cel Mare voia să spună că acela care are aface aici cu justiția — poate să se ducă să se înnece.

Vizitatorii cehi în excursie la „Prietenii Mării“

STATELE UNITE

paradisul terestru al femeilor

PRIETENI, de acelaș gen cu mine, nu citiți cele de mai jos. Veți resimți o adâncă tristețe. Această nouă poveste a „Paradisului pierdut” este rezervată numai femeilor. Vreau să vorbesc de America, raiu al femeilor, iar pentru bărbați un paradis pierdut.

În America femeia este pretutindeni regină. Nu importă în ce domeniu. Bărbatul este sclavul său, supus, devotat și silit a-i satisface toate capriciile. Femeile dirijează totul. Își permit totul, au toate drepturile, toate avantajile, toate libertățile, toate exigențele. Un bărbat este pentru ele un fabricant de bancnote, care nu trebuie să spună niciodată „nu”, când ele ordonă ceva. El trebuie să aprobe, și aprobă chiar, fără să aibe dreptul de-a riposta, nici chiar cu timiditate. Soțul stăpân? Americanele întrebunțează în derădere această expresie.

Nouă, din zece reviste americane, sunt destinate femeilor. Nu se

vorbește decât despre ele pretutindeni. Reginele dela Hollywood sunt o pildă minunată despre predominarea femeii, în Statele Unite. Milionarii s'au căsătorit cu stelele ecranului. Oare sunt ei fericiți? N'aș putea s'o spun, iar femeile lor mai puțin decât mine. Dealtminteri ele nu se ocupă de-o problemă, care în ochii lor are atât de puțină importanță. Doar plata conturilor la bancă, fie oricât de importante, iată ceea ce ele cer.

Soțul în America, are rolul cel mai șters. Când se organizează o recepție în casa vreunei personalități de vază, doamna adresează invitațiile; căutați soțul prin mulțime, nu-l veți găsi.

Cităm cazul acelei stele, care s'a căsătorit cu un bogătaş de acolo. Să-l numim George, dacă voiți.

Când George vine seara acasă, după o zi grea de lucru, ar fi drept ca femeia să-l primească cu cele mai tandre sărutări și cu acele mici atenții, față de care bărbații sunt atât de sensibili. Ce idee! Doamna este plecată dela orele două după amiază. Acată de vizite, cocktail-party-uri, și restul. Și nu se întoarce decât foarte târziu, rău dispusă, dojenindu-și soțul la cea mai mică observație a acestuia.

Dacă el află c'a luat ceaiul cu câțiva tineri don-juani, îi va face poate observație și ea va răspunde tăios: „Ce vezi rău în asta, dragul meu? Toată lumea face așa. Te rog ca pe viitor să nu-mi mai faci reproșuri caraghioase de acest gen!”

Când doamna se reîntoarce acasă, cu mai multe pălării și o factură de câteva sute de dolari și când domnul îndrăznește să se plângă, ea îl va numi tiran, sălbatec, fără inimă și cu alte calificative de același fel. Oamenii cei mai versați în afaceri, în fața cărora se înclină mulțime de funcționari, tremură în fața femeilor lor și nu încearcă decât foarte rar riscul de a le contrazice.

Trei milioane de femei, din Statele Unite, au cluburi organizate, și par să întreprindă un veritabil război împotriva bărbaților, cu cari ele se consideră absolut egale, din toate punctele de vedere. Aceste femei sunt fără lucru și-și petrec ziua întregă făcând discursuri. Dece-ar vorbi ele, dacă nu de bărbați, acești inamici pe viață. Unele dintre ele pronunță vehemente discursuri, în care noi suntem tratați — vai! — în felul cel mai puțin amabil. N'au mers până acolo, încât să spună că Statele Unite, ar trebui să fie guvernate de-o femeie? Și că singură femeia poate să-și asume îndatoririle preșidenției republicei?

Femeile obțin divorțul în Statele Unite cu motivele cele mai neînsemnate. Astfel doamna Earl Hunter, pretextase pur și simplu în fața tribunalului că soțul său fuma prea mult, înainte de-a se urca în pat, și că dormia cu ferestrele închise. O alta făcu să se pronunțe divorțul în favoarea sa, pentru că soțul

BCU Cluj / Central University Library Cluj

mergea la teatru și la cinema fără ea. Fiecare femeie, de altminteri, poate divorța acum în țara libertății, pretextând nu importă ce motiv: că soțul său, de exemplu, preferă o mâncare, altele, ori că obicinuește să poarte o pălărie melon, în loc de una moale, de feutru. Orice poate fi pretext de divorț... pentru femei. Veți cunoaște femeie care la vârsta de 30 de ani a fost căsătorite de șapte sau opt ori.

Astăzi problema care agită mai mult femeile în America, e serviciul casnic. Se cuvine — spun ele — ca soțul să ajute femeile, la gospodărie. Femeile ar trebui să ducă o luptă aprigă împotriva rolului pe care-l au, imediat ce nasc un copil. S'ar cuveni adică să oblige pe soț să îngrijească de copil tot atât de bine ca și ele, să-l culce, să-l legene, să-l plimbe.

Unde vom ajunge, sărmani bărbați, frații mei?

pentru cei cari mai vor RĂZBOIUL

MIJLOCUL DE-A PROSCRIE RĂZBOIUL

— Opinia lui H. G. Wells —

ACUM când la Geneva s'a închis conferința desarmării, socotim că este util să arătăm cititorilor părerea cunoscutului scriitor englez H. G. Wells asupra mijlocului de-a suprima spiritul războinic.

Cu toate că terenul politic îi este străin, Wells posedă o cunoștință adâncă a lucrurilor. Punctele sale de vedere în toate materiile au autoritate.

Iată mai mult de paisprezece ani decând drama care a pus în picioare o parte din omenire a luat sfârșit. Dar dezastrele cauzate sunt încă în amintirea tuturor. Mamele vor plânge vecinic moartea fiilor lor, iar văduvele vor purta în inimă doliu pentru cei cari nu mai există. Națiunile luptă din toate puterile să îndepărteze rețnoirea unei astfel de primejdii: conferințe au fost organizate, decizii luate, armamentele limitate. Geneva a devenit centrul discuțiilor, în stare a evita marele flagel.

„Pacea lumii — declară d. Wells — depinde numai de educația spiritelor. Actualmente nu avem nici un fel de educație filosofică. N'am făcut nimic până aici pentru a învăța pe copii adevărul asupra ideilor generale, nici a le da adevăratul înțeles al cuvintelor. Aceștia consideră afacerile internaționale drame între indivizi. Dimpotrivă trebuie să ne bazăm învățătura pe tratamentul științific al lucrurilor. Copiii trebuie să știe că istoria nu este o bătălie între diverse personalități și afacerile internaționale nu sunt lupte între națiuni considerate ca indivizi.

Astfel, cutare fără nu trebuie să prezinte în ochii lor o persoană, ci un ținut întins care-și are locuitorii săi, limba sa, civilizația sa. Nu este permis ca un școlar să considere o țară străină cu ochi dușmănoși. Școlarele au datoria de a-i preda istoria nu ca o dramă perpetuă între națiuni, ci ca o mare aventură, a întregii spețe umane. Dealtminteri școlarii — continuă d. Wells — se interesează mai mult de istoria științifică, de marile descoperiri, de evoluția rasei umane, decât de rivalitățile între state, campaniile sângeroase, pe care noi încercăm — cu toată rezistența lor — a le-o întipări în minte.

D. Wells a cărei carte „Contururile istoriei” a fost tradusă în toate limbile, deduce după tirajul enorm că lucrarea sa a atins un fel precis.

„Am fost extrem de amuzat de reacțiunile publicului — spune eminentul scriitor în urma publicației mele. Povestesc acolo istoria unui bărbat — cetățean al lumii — care se adresează amicilor săi, fiecare cetățeanul unei alte țări.

Acopăr în ea de ridicul naționalismul strimț și exagerat. Istoria umană este reprezentată de un inteligent vizitator din planeta Marte, care a venit pe pământ să se intereseze de speța noastră. Am dat aceiași importanță Angliei, Americii, Italiei, Chinei, Japoniei, Zanzibarului sau Congo-lui. În ochii unui martian un popor n'are mai mult interes ca un altul.

„Pentru — urmează d. Wells — învățăm în școale pe elevii istoria? Pentru a-i instrui și pen-

tru a le întipări noțiunile fundamentale ale educației spirituale. Ei trebuie să studieze această istorie numai din punct de vedere documentar. Profesorul trebuie să evite de-a face să se nască în ei ura pentru o țară oarecare.

„Din cea mai fragedă copilărie acesta trebuie să considere lumea ca o unitate economică, politică și spirituală. El trebuie să studieze istoria tuturor țărilor, dela cea a primilor oameni, cari au populat pământul și a urmării evoluția acestora în decursul veacurilor. Din nenorocire mulți profesori, prin vederile lor strimțe, concepțiile lor personale, sunt o piedică unei educații care să evolueze și prin care elevii să poată evada dintr'un naționalism primejdios păcii universului. Părinții trebuie să vegheze la formarea spiritelor copiilor lor, infiltrându-le ideea că țara lor proprie e o parte din acest imens univers, care unit va aduce pacea și liniștea oamenilor de toate rasele și toate naționalitățile”.

Iată cum concepe Wells formula care va duce la suprimarea războiului. Punctul său de

vedere va fi desigur împărtășit de cei mai mulți dintre cititorii noștri, inamici ai unui naționalism strimț, cauza reințelegerii generale a popoarelor.

FRIZERIA I. BEER
Cal. Moșilor 53 — Telefon 315-72
ONDULAȚIUNI PERMANENTE
::: TOT TARIFUL REDUS :::

GRAȘI deveniți svelți
imediat

Întrebunțând săpunul de săbit „SVELTA”. Elimină grăsimea de prisos dela BĂRBIE (gușe) SÂNI, ȘOLDURI, BURȚĂ, PICIOARE. Pierdeți ¼ — 1 cm. zilnic. Oprește îngrășatul la persoanele predispuse. Nevătămător. Flac. le 130. 2 flac. 250. Depozit „OPAC” Galerile Blanduziei
ETAJ, Str. Doamnei București.

PELERINAJUL DE LA MĂRĂȘEȘTI

In ziua de 6 August a. c. s'au împlinit 15 ani de când pe câmpia de la Mărășești, eroii neamului au câștigat cu sângele lor, dreptul la viață liberă, pentru toți românii, dintre Tisa și Nistru.

Fotografiile noastre înfățișează pelerinajul făcut în micul orașel cu prilejul acestei aniversări: 1) O mărturie a luptelor din 1917; 2) Praznicul în amintirea celor căzuți atunci; 3) D. Mateescu, primarul orașului Mărășești, își rostește discursul; 4) Pelerinajul la cripta eroilor; 5) Procesiunea locuitorilor din Mărășești, purtând decorația franceză a orașului în frunte.

CUNOASTETI CISMIGIUL E ÎN MIJLOCUL BUCUREȘTIILOR

Să facem un salt de-un veac înapoi. Pe locul unde se află astăzi minunata grădină a Cișmigiuului se răsfața, în lumina lăncedă a soarelui, o baltă infectă, formată din revărsarea Dâmboviței, resfirată în șuvițe serpuitoare, până sub malul bisericii Sărindar (pe locul de azi al Cercului Militar), ctitorie a lui Matei Basarab.

De altfel balta făcea parte din vatra satului Gorgani, trecută apoi ca mahala a Bucureștilor. Lupii, vulpile, dihorii, bătlanii, lișițele, erau singurele vietăți care spărgeau liniștea și pustiul.

Sălbăticiunea locului îmbia boerimea să se abată cu butcile, în zilele călduroase de vară, sau în nopțile când lumina albă a lunei poleia potecile, iar prin stușișuri privighetoriale

înălțau imnuri pentru vecinicia dragostei și-a frumuseții vieții.

Dar într-o zi meșteri pietrari începură să facă săpături și o cișmea mândră eși la iveală, prin jgheabul căreia apa curgea limpede ca cristalul, alimentând sacalele, care porniau în mers domol pe ulițe, trase de câte o mârjoagă de cal sau asin.

Când pe tronul țării se urcă tânărul prinț Bibescu, acesta printre alte îmbunătățiri, purta și gândul înfrumusețării Capitalei.

Un vestit grădinar Mayer este adus din Germania și însărcinat să înzestreze orașul cu o frumoasă grădină publică.

A fost o surpriză neașteptată. Cum se mai țarau mala-coavele pe prundișul proaspăt așternut, iar domni în redingote cenușii, sau maron călcau lanțoși, admirând priveliștea.

Anii s'au scurs domol cu acelaș cer senin și aceleași ronduri de panselă, părăluțe, garoafe și petunii. Răs-coala din suflete își avea locul de exteriorizare, în deal pe podul Mogoșoaiei. De acolo se mai rătăceau din când în când în grupuri de tineret, ca să termine discuții îndârjite, sub teii înfloriți, în binecuvântarea prietenoasă a liniștei.

Domnia regelui Carol a fost un început statornic de progres pentru Cișmigiu. Maestri vestiți într'ale grădinaritului au fost aduși și acest întins loc de agrement public a luat cu încetul a înfățișare cu totul occidentală.

Astfel acum douăzeci și doi de ani, d. Rebhuhn și-a început activitatea și tot ce astăzi ne încântă ochiul e o operă de migăloasă muncă și imaginație fecundă, datorită d-sale. Protejat de doi regi — cu câtă stimă și venerație vorbește de marele botanist Ferdinand — nimeni n'a avut curajul să se atingă de acest loc, în care conducerea se cuvina numai o-mului de meserie.

Poate că aș fi ajuns să trec de nesfârșite ori prin minunata grădină cu aceiaș nepăsare specific orientală, dacă vești cu mic substrat de scandal nu mi-ar fi atras atenția.

Poemul chinuitor de dulce al dragostei se profanează pe alele întunecoase și o bachanală abjectă tulbură franchețea și seninătatea sufletului, venit pentru un scurt popas într'un aer mai pur și un decor trebuincios ochiului.

Și am căutat atunci să stăm de vorbă cu cel care poartă pe umeri sarcina morală a acestei uriașe grădini. Burghezul fuge de obicei de orice atingere c'o circumscripție polițienească. Un sentiment de repulsie, îmbinat cu teamă îi trezește amintirea unor voci roase de alcool și a capetelor de delicvenți, cari intruchipează jocul sprintar a unor mingi isbite cu pumni vânjoși de pereții coșcoviți.

Surprinderea e uluitoare. Te trezești deodată în interiorul unei clădiri curate, chiar elegante.

A XXXI e prima noastră circumscripție model și'n locul chipului de vistavoi, în biroul comisarului-sef, întâlnești un bărbat tânăr, stilat, o achiziție interesantă a poliției, care a simțit că e neapărată nevoie să meargă în ritm cu vremea.

— Ce-i cu Cișmigiu, domnule Radovici?

— Mi-am pus în gând să-l purific... De aceea ochii îmi sunt ațintiți cu insistență într'acolo...

— Aveți — cred — o pradă bogată în fiecare seară?

— Femei nenorocite, cafe trebuie să îndrumate spre muncă.

Apoi adăogă zâmbind:

— Vre-o douăzeci, ridicate acum câteva seri. Înainte de-a le trimite la Prefectură, le-am pus mai întâi să frece parchetul aici. Dealtminteri sper să dăruiesc Cișmigiuului cât de curând viața care i se cuvine. Cu zece ani în urmă, când eram student, veniam întovărășit de colegi și colege și rămâneam aici ore întregi închegând discuții interesante. Cum vedeți, el e o parte din tinerețea mea.

Convorbitorul meu spunea un adevăr care e al multora dintre noi. Cine oare nu s'a simțit adânc pătruns de boarea suavă a primăverii, trecând pe minunata alee a rozelor?

Reminiscențele au suflet. E o impietate ca atâta frumusețe să fie jignită de scoaterea în vileag a simțurilor și de târguiața lor prin colțoarele aleelor întunecoase.

Cișmigiuul trebuie ridicat la rangul pe care-l merită. E impresionant să privești pe micul licean — botanist pasionat — cu câtă atenție studiază placardele pe care sunt scrise numele floarei, arbustului sau copacului, de varietate rară.

O trecere în revistă a frumuseților întâlnite la fiecare pas e o reconfortare de ordin estetic. Pot fi notate pălcurile de brazi ale căror nuanțe pornesc dela fumuriul albastrului apropiat ceței, care se lasă pe munți, în plină toamnă — *picea pungis-pendula* — până la cel de culoarea verdei întunecat — *phimus nigre*. Dar porțiunea dinspre Ministerul Lucrărilor Publice, acel uriaș dreptunghi, sfârșit în deal la Schitul Măgureanu?

Aici deabia a prins să se desghețe natura și avem primul efect cu flori de primăvară. Specii rare de copaci ne stau la fiecare pas la îndemână. Astfel *Tuya*, ale căror ramuri formează un arc, *fa-gul roșu*, produs de cultură, *Glynco-bilopa*, ciudatul pom cu frunze atât de curioase: nu pot trăi alături decât soț și soție, iar numai partea feminină face fructe, care sunt bune de mâncat.

În fața lor avem movila păsărilor. Pe micul delușor natura e lăsată să se desvolte în toată voia.

Pe alocuri, printre erburi încălcite și ramuri, trebuie să te strecoari ca în junglă. Despre viața vegetației de aici și atmosfera care se degajează în plină singurătate, în preajma grotii, s'ar putea vorbi la nesfârșit.

Astfel păsările au până în Martie semințe din belșug.

Trecând pe lângă lac, alături, la margine avem minunatul *lotus (India)*, cu frunzele înălțate în afară, pe care picăturile de apă capătă asemeni dărelor de argint viu, iar în imediată apropiere nufării își resfață florile în toate culorile, pornind dela galben până la albastru închis. Nici rondul crinilor nu trebuie uitat, cu colonadele lui — e drept culese de pe maidan în urma unui incendiu — dar care aici fac un efect atât de minunat.

Cișmigiuul e o operă de artă. Minți și mâini cu dragoste de frumos au lucrat aici fiecare colțisor. De aceea am primit ca un fapt mult îmbucurător — toți cei cari ne simțim legați de el — vestea că nici prestața lui morală nu e neglijată.

MARGARETA NICOLAU

Foto: căpitan A. Constantinescu

A apărut „Magazinul“ No. 20

avantaje importante ale pastei de

dinți **PEBECO**

1. Menține dinții albi și sănătoși.
2. Neutralizează acidul vătămător al gurei.
3. Răcorește, înlătură mirosul neplăcut al gurei și este absolut nevătămătoare.

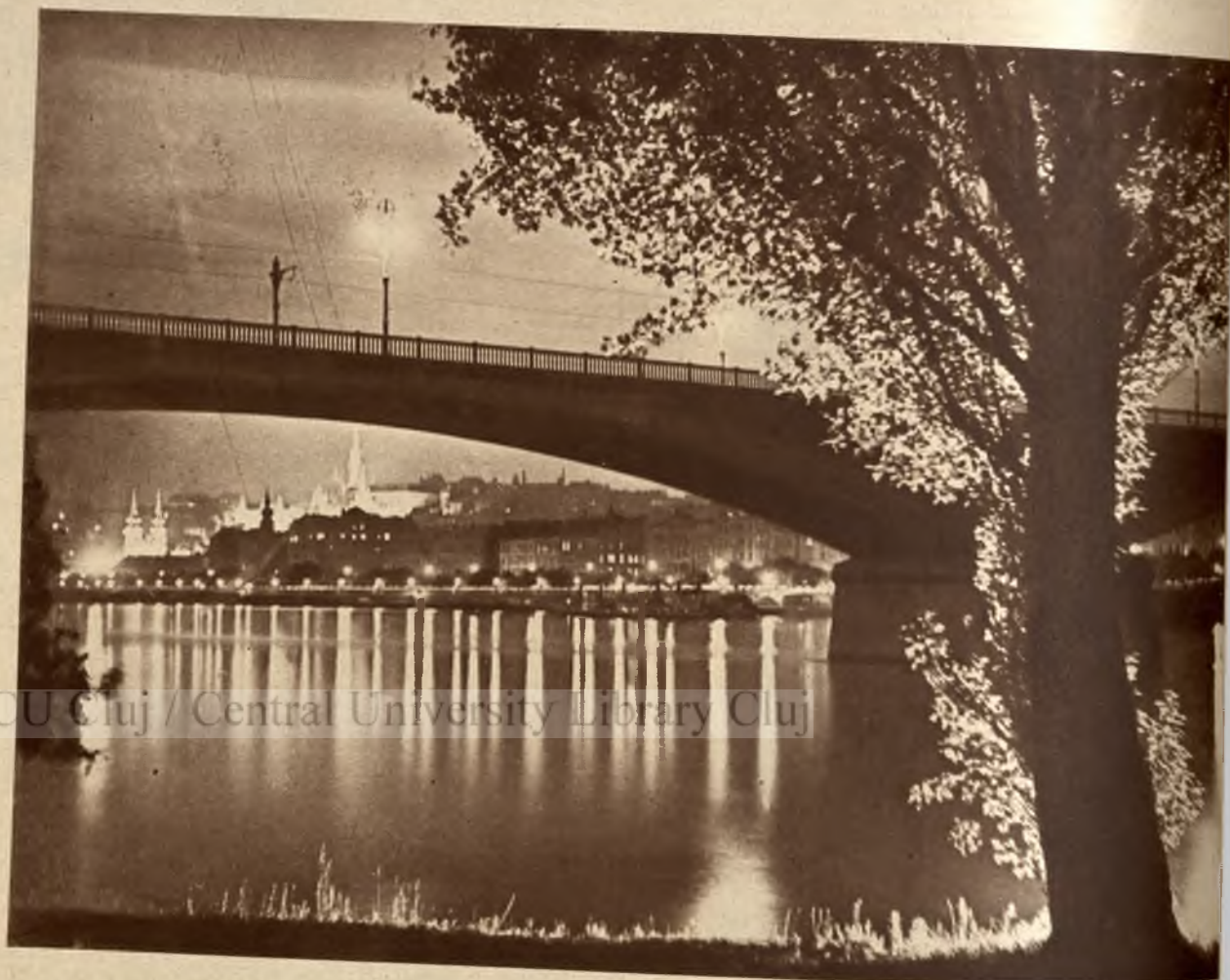
BUDAPEȘTIA VIENA

*O vedere pe Dunăre, noaptea, în
Budapesta.*

... Dela Curtici, drumul duce prin vestita pustă ungară. Țăranii din aceste locuri, dacă nu pot cultiva pământul, cultivă în schimb foarte mult... radio. Toate casele lor au montate antene de recepție...

Cam pe la amiază, sosim la Budapesta. Găsim orașul în plină animație. Din primul moment ești isbit de micile curiozități care constituie farmecul călătoriilor în străinătate. Bunăoară, toată circulația vehiculelor se face aici pe partea stângă. În unele puncte ale orașului, circulația este reglementată de ofițeri de poliție... călări. Biletele de tramvai se vând în stații, de către taxatori speciali, înainte de urcarea călătorilor, iar în vagon nu se face decât un simplu control. Firește că cel care n'a luat bilet la urcare, poate cumpara și în tramvai.

Vizitarea orașului începe cu o plimbare pe Călea Andrásy, cu marile magazine și mărețele palate. Urmează muzeul Artelor, cu o bogată galerie de pictură ungurească, modernă și clasică, muzeul de agricultură și mormântul eroului necunoscut, înconjurat de statuetele grofilor și voevozilor din istorie. Ne'ndreptăm spre Dunăre. Întâlnim în drum piața Libertății cu monumentul lui Kossuth și statuia ridicată în

*Podul Elisabetha din Budapesta,
în lumină de seară.*

amintirea războiului, la temelie cărora sunt îngropate săculețe cu pământ din toate orașele și satele țării, ai căror fii au luat parte la marele război. Tot în piața Libertății, cu frontul spre Dunăre, se află parlamentul, fiind una din cele mai arhitectonice clădiri. Tre-când peste unul din faimoasele poduri, pătrundem în acea parte a orașului, care odinioară se numia „Buda”, situată pe coline pitorești, pe malul Dunărei. Aci se află fostul palat regal, monumentul lui Eugène de Savoy și muzeul nefericitei Maria Theresa, unde se poate vedea îmbrăcămintea pătată de sânge, purtată în ziua asasinării. Nu departe este un loc frumos de promenadă denumit Bastionul Pescarilor, biserica încoronării și monumentul Sf. Gellért, misionarul aruncat în Dunăre de pe aceste înălțimi, într'un butoi țintuit. Toate acestea luminate noaptea de reflectoare puternice, oferă vizitatorului un spectacol feeric, de neuitat.

Menționăm apoi grădina zoologică, șoseaua....., palatul Operei, insula Margareta.

Monumentul lui Apollo în fața Schönbrunn-ului din Viena.

O vedere a Parlamentului din Budapesta.

Monumentul lui Johann Strauss la Viena.

Monumentul lui Goethe din Viena.

O SĂPTĂMÂNĂ LA BUDAPESTA-VIENA

Cu prilejul Târgului de Mostre din Viena, care se deschide la 4 Septembrie, revista „Realitatea Ilustrată” organizează o excursie Budapesta-Viena, cu plecarea din București în ziua de 3 Septembrie a. e., dimineața. Călătoria se face cu tren special-rapid. Sosirea în Budapesta va fi în aceeași zi la orele 11 seara. Excursioniștii vor fi conduși dela gară cu autobuze la hotelurile de primul rang, unde vor fi găzduiți. În ziua de 4 și 5 Septembrie a. e. se va vizita Budapesta sub conducerea călăuzelor câte una la fiecare grup de 70 persoane.

În ziua de 6 Septembrie va fi plecarea la Viena și vor rămânea în capitala Austriei în zilele de 6, 7 și 8 Septembrie. În aceste zile, se vor face plimbări, vizitarea orașului, a Târgului de Mostre și se vor organiza petreceri și distracții.

Înapoierea la București va fi la 9 Septembrie, seara. Prețul acestei excursii, în care se cuprinde pașaport și vize, călătoria cu trenul și autocarele, găzduirea și toată întreținerea, este de 2920 lei de persoană.

Grație unor aranjamente speciale, revista „Realitatea Ilustrată” a putut obține maximum de confort pentru minimum de cheltuială.

Pentru pașaport sunt necesare actele: identitate și naționalitate. Bărbații mai au nevoie de un certificat din partea cercului de recrutare. Ofițerii de rezervă pot prezenta în locul oricăror alte acte, livretul cu ultima viză. Minorilor le trebuie consimțământul părinților. Odată cu actele se vor prezenta și patru fotografii.

Iscririle se primesc până în ziua de 20 August, la administrația revistei „Realitatea Ilustrată”, str. Const. Mille 7-9.

În zilele următoare... Viena, orașul valsului și al veseliei. Sunt atâtea de văzut că nu știi unde să mergi mai întâiu. Dăm preferință Schönbrunn-ului. Iată vestitul palat regal, atât de bogat în trecutul său istoric. În fiecare cameră vezi par'că umbrele șirului de împărați, prinți, archiduci și archiducese... Iată camera în care a locuit fiul lui Napoleon, nefericitul Duce de Reichstadt, puiul de vultur, pe care, ilustrul său tată l-a uns încă din leagăn, rege al Romei, și care l-a inspirat pe Rostand... Iată vrabia, împaiată azi, pe care a prins-o când era copil... Iată-l pictat pe un paravan, cu înfățișarea dulce a unui copil nevinovat... și iată patul, în care a murit, în floarea tinereții... În curtea palatului, imens parc, vizităm muzeul carelor regale, vestita menagerie și glorieta.

Ne'ndreptăm spre oraș... Ringul... Zeci de monumente... Parlamentul cu monumentul zeiței Minerva... Iată Burg-teatrul... Monumentele lui Schiller, Goethe, Beethoven, Mozart, parcul cu statuia lui Johann Strauss... Biserica Sf. Bartolomeo, Catedrala Sf. Ștefan, Primăria, Muzeul istoric, monumentul Mariei Theresa, palatul regal (din oraș) cu tezaurul, biblioteca națională, palatul Belvedere, palatul expoziției târgului de mostre, cartierele comerciale, și'nsfârșit, seara, nimeni nu va pierde prilejul de-a asista la un spectacol al vestitei Opere din Viena. Unii preferă să meargă în Praterul cu vestita roată uriașă, din înălțimea căreia se poate admira frumusețea generală a orașului... Dar în Prater mai sunt o mulțime de distracții... Iată și simpaticele grădinițe de petrecere, prilej de-a auzi un original Schrammel Quartet. Nu departe de Prater se află Rotonda, în care deosebita este instalat o parte a târgului de mostre...

Și câte nu mai sunt de văzut la Viena?... „An die schöne blaue Donau”... Din tot acest voiăi nu rămâi decât cu un regret: acel al plecării...

Mâncătorii de sticlă

A existat cândva un musulman ascet, Aissa, originar din Meknes, care a trăit acum câteva sute de ani și de a cărui faimă aude oricine vizitează de pildă Algerul. Reputația lui de sfânt i-a atras un număr mare de discipoli, al căror zel nu a rămas fără recompensă. Intr-o zi, la serbarea Bairamului, Aissa a declarat că obținuse dela Dumnezeu favorul particular, ca toți frații „care vor lua trandafirul”, — cu alte cuvinte, cari îi vor urma învățăturile, — să devină invulnerabili. Și de atunci toți „aissana”, adică discipolii lui Aissa, nu se tem nici de răutatea diavolilor, nici de înșepături, mușcături, frânturi de oase, arsuri, răni de tot felul, ia cari credincioșii se expun!...

Și acum, iată descrierea unei scene din cultul așa numiților „aissana” din Alger, descriere făcută de un călător:

— Am urcat ulițele strâmte cari duc în sala unde acești fanatici oferă spectacolul exercițiilor lor stranii... Soarele era de aur, cerul era albastru, când am ajuns pe înălțimile vechiului oraș, în apropiere de ruinele anticului Kasbah. Așezați pe jos, patru muzicanți arabi loveau puternic în tamburinele, ale căror sunete violente și surde erau dominate de notele pițigăiate ale unui mic flaut.

Lângă ei se afla un mizerabil, al cărui trup pe jumătate gol, scânteia de reflexe bronzate. El dansa și țipa. De jur împrejur se grupaseră arabi gravi și demni, copii în petice cu fesuri roșii, turci cu fața arămie, europeni curioși, formând un cerc larg, unde credinciosul lui Aissa putea să facă o bună chetă. El urma ritmul straniu al muzicii deșertului și își înfigea din timp în timp un vulgar ac de tricostat în braț. Apoi, scoase dintr'un sac șerpi aproape adormiți, a căror toropeală păru că o excită, făcând apel la monedele cari începură să plouă. Mă depărta curând, râzând de saltimbanc...

DANSUL FAKIRILOR

După câteva zile mă aflam la Constantina și se propuse să vedem Aisanașii. Am însoțit pe tovarăși, fără entuziasm. Dar îndată ce am intrat în moschee, am uitat răsul prietenilor dela Alger și pe saltimbancul dela Kasbah. Sala e luminată de câteva lămpi, a căror lumină strălucitoare este reflectată de peretii albi ca zăpada. Moscheea e plină de arabi, așezați cu picioarele încrucișate pe covoare; o singură latură rămâne liberă. Lângă noi stă ascetul-preot, un bătrân frumos cu barba albă, mormâindu-și fără întrerupere litania. În centru, trei muzicanți cu tamburine încep să sune din instrumentele lor, câțiva arabi se ridică și, sărutând mâna ascetului, se duc să se așeze la extremitatea sălei. Căntecele răsună și numărul celor ce vin să ia parte la exerciții sporește; curând sunt patruzeci aproape. Strânșii unii lângă alții, se a-

vântă într'un dans bizar, cu mișcări ritmice, când aplecându-se la pământ, când ridicându-se. Cu surprindere vedem intrând în joc băeți tineri, copii chiar, cari se unesc în lanțul infernal, ale cărui zguduiri se fac tot mai violente.

Dar ceasul încercărilor a sunat. Lângă preotul musulman stă un om cu grumazul vânjos, adevărat tip de călău. Din ordinul lui, mișcarea muziceii se accentuează, și atunci din piepturile acelea de inspirații ies de ttei ori răcnete de fiară, cari evocă groaza sumbră a pădurilor atri-

infige sula între coaste. Are buzele strânse, ochii strălucitori, inundat de sudoare, pe când călăul cu un ciocănaș de lemn forțează sula să pătrundă în trup și lărgește rana. Și când rana a fost făcută, executorul, cu vocea lui vibrantă, ridică o invocare la care răspund urletele sălbatice ale Aisanașilor. Cu mândrie, pacientul îi arată rana, cu un gest iute scoate instrumentul de fier, în timp ce un tânăr Arab se aruncă peste rană și o sărută.

Sirul lung de iluminații se avântă iar într'o goană sălbatcă

linge o lopată înroșită în foc, a cărei strălucire se reflectă în sângeată pe fața-i neagră. Alții, amețiți, înebuniți, cu capul atârând înainte, imploră bucată de sticlă care dispare, spărgându-se între fălcile lor puternice. Unul dintre ei, în genunchi în fața călăului, cu gura înroșită de voluptate sălbatcă, devorează sticlă și nu poate fi oprit. De opt ori călăul a încercat să-i potolească turbarea; o sudoare rece îi curgea pe mâini și pe picioare; niptul lui puternic se umfla ca torturat de un foc interior, și când trebuia să se o-

Vedere generală asupra orașului Cairo, capitala Egiptului.

cane. De acum muzica nu se va mai opri. Din lanț se desprinde un arab care vine lângă ascet. Călăul îl prinde, îi zmulge turbanul, cu un gest bruscat îi dă capul pe spate și repede ca fulgerul, îi înfige în obraji ace lungi, fără ca nici un țipăt să iasă depe buzele pacientului. Urmează astfel unul după altul, întinzându-și obrazii spre călău, care, cu o minunată siguranță de mână, îi străpunge fără ca să pice vreodată sânge. Un arab înaintea, ținând în brațe un copil frumos de cinci ani, care, și el întinde obrazul roz și fraged, ca să-l perforoze acul călăului.

MUTILAȚII

Dar aceste exerciții copilărești se sfârșesc. Și în fața noastră se prezintă un arab care apucă o sulă groasă de fier, cu un mâner de lemn grosolan. El caută să se amețească; precipitând pașii dansului mistic, apoi deodată se oprește și cu sete își

ce-i vor scoate în curând din fire. Un ascet din deșert, cu figura slabă și neagră, cu trupul zebraț de răni, furios de voluptățile durerii, apucă la rândul său îngrozitoarea sulă de fier și o înfige în ploapa închisă până ce ochiul, orbișil de văzut, iese din orbită. Un altul, cu bustul gol, ia o sabie și cu o repeziune de necrezut, își aplică 100 de lovituri, își toacă pieptul peste mii de cicatrice. Dar nu e destul: pune vârful sabiei în dreptul stomacului și o forțează să se îndoiască. Dar nici aceasta nu e destul. Două ajutoare ale călăului țin sabia orizontal, cu tăiușul în sus, peste care, îndoit din mijloc pacientul rămâne suspendat în aer, în timp ce călăul sare pe spina lui și ridică iară invocarea sfântă, pe care mulțimea o salută cu răcnete.

OMUL CARE ROADE STICLA

Intr'un colț, într'un acces de idiotism isteric, un nenorocit

prească, căzu lângă o coloană, beat de toropeală și nebunie. În aceeași clipă, tremurând ca o frunză, zgduid de o teribilă criză nervoasă, un tânăr Arab sta întins la picioarele preotului, care-l calma, șoptindu-i la ureche cuvinte liniștitoare. Dar la un semn al bătrânului tobele se opresc și dansul încetează...

* * *

Încă de pe vremea mării expoziții din 1867, o astfel de trupă de „fakiri” au descins la Paris, unde li s'a ridicat un fel de hangar. Afize colorate anunțară exercițiile lor sfinte. Li se făcuse o mare reclamă și lumea veni la reprezentație în număr impozant. Dar astfel de exerciții nu fură pe placul Parizienilor, cari se revoltară. Cucoanele țipau, închizând ochii și astupându-și urechile. Lumea striga: „destul!”... Dervișii de pe scenă, crezând însă că sunt aclamați și că delirul lor se transmite și în sală, își dublă sălbatcă și furia. Lumea fugi îngrozită... Rp.

Lumină, Aer și Soare!

dar întotdeauna mai întâi bine uns
Corpul D-v. cu

CREMA-NIVEA
sau cu **ULEIUL-NIVEA**

Acestea vă dau o piele sănătoasă
și o înfățișare frumos bronzată, chiar și la
un cer innourat.

Crema Nivea și Uleiul Nivea, micșo-
rează pericolul dureroaselor iritațiuni pro-
vocate de arsurile solare. Ele sunt de un
efect cu totul deosebit, fiindcă conțin Eu-
cerita, care este unicul mijloc din întreaga
lume recunoscut ca cel mai bun pentru
îngrijirea pielii și care pătrunde perfect.
Deaceia ele nu pot fi înlocuite prin alte
creme „miraculoase” sau „imitațiuni” cari
vi se vor recomanda ca tot atât de bune.

Crema Nivea este de un efect
plăcut răcoritor în zilele călduroase;
Uleiul Nivea, vă ferește la intemperii,
contra vremii reci, care ușor
vă poate aduce o răceală,
astfel că și în zilele răcoroase
veți putea face baia de Lu-
mină, aer și apă.

N 254

Fiți întotdeauna atenți asupra unui
principal lucru: în niciun caz nu veți
face baia de Soare fiind corpul ud, in-
totdeauna mai întâi bine unsă pielea!

Prețurile sunt excepțional de convenabile.
CREMA NIVEA: Lei 16.00 — 72.00
ULEIUL NIVEA: „ 55.00 și 85.00
BEIERSDORF & CO., S. A. R., BRAȘOV
STRADA JULIU MANIU.

1.

1. Ultimul film pe care l-a turnat Marlene Dietrich se numește „Venus cea blondă”. În fotografia noastră e înfățișată o scenă din acest film, a cărui regie o are Joseph von Sternberg.

2 și 3. Din America au sosit în Europa primele fotografii, referitoare la isgonirea veteranilor din lagărele lor, de lângă Capitoliul din Washington. Lupta dintre forțele armatei și veteranii cari cereau plata bonurilor de război, va însemna o dată memorabilă, în istoria Americii. Fotografiiile noastre înfățișează transportarea veteranilor răniți în încăerare, și tabăra veteranilor, după devastare.

4. Aviatoarea Victor Bruce și-a luat sborul în ziua de 5 August, cu avionul „City of Portsmouth”, cu intenția de-a bate recordul de durată pe 27 de zile. La bord mai sunt doi aviatori militari, cari vor avea controlul avionului în timpul nopții. Avionul va fi aprovizionat în aer, tot la douăsprezece ore, cu benzină.

5. La 6 August a avut loc, la Ber-

2.

lin, un congres al tinerilor cavaleri germani. Fotografia noastră înfățișează pe participanții.

6) Acum câțiva timp regele țigarelilor din America, Smith Reynolds, un tânăr de 20 de ani, a fost găsit împușcat la moșta lui. S'a socotit la început că e vorba de-o sinucidere. Astăzi însă, în urma cercetărilor făcute, este acuzată soția lui Libby Holman, o subretă de teatru din New-York, c'ar fi comis crima, în complicitatea secretarului celui ucis, Abie Walter, ca să moștenească fabricile soțului ei. Fotografia înfățișează pe Smith Reynolds și pe Libby Holman.

7. Profesorul Piccard și-a amânat întâlnirea în stratosferă, în așteptarea unui moment mai favorabil, din punct de vedere al stării meteorologice. El se află la Zürich și fotografia noastră înfățișează noua gondolă, în momentul când urmează să fie descărcată, depe auto-camionul care a transportat-o din Bruxelles.

8. Săptămâna trecută s'a inaugurat, în grădina zoologică din Berlin o parte nouă, unde animalele sunt lăsate într'o relativă libertate. Fotografia noastră înfățișează o priveliște curioasă, oferită de-un grup de maimuțe, care s'au urecat în copac.

9. Nimic n'ar putea ilustra mai bine mizeria orașelor, în zilele noastre, decât această fotografie a unei femei bătrâne, nevoită să danseze — pentru câțiva gologani — în stratele Berlinului, dacă nu vrea să moară de foame.

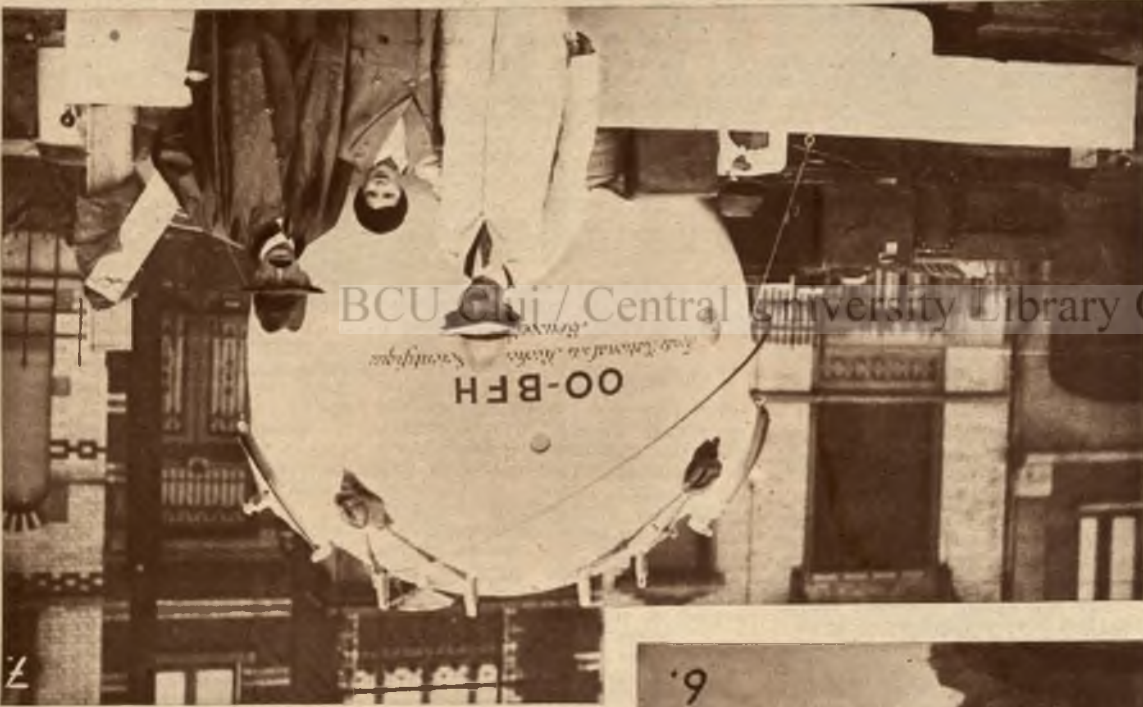
Foto Keystone și New-York-Times

3.

5.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un furt de viață

NUVELA FANTASTICĂ DE H. WELLS

Imi scriu memoriile. Mă cheamă Edward George Eden. M'am născut în Tranth din Străfordshire. Tatăl meu a fost intendentul grădinilor publice din oraș. Pe mama am pierdut-o când aveam abia vârsta de trei ani; atunci mă adoptă unchiul meu, George Eden.

Dănsul era un om independent, cult, un ziarist întreprinzător, bine cunoscut în Birmingham. Când muri, înainte de aceasta cu patru ani, mi-a testat averea lui toată, care se urcă la cinci sute de lire sterline. Eram atunci de optsprezece ani. În testament unchiul îmi spunea că banii aceștia să-i folosesc pentru a-mi termina studiile. Acum cu ceace îmi rămăsesse dela unchiu și cu ajutorul unei mici burse, m'am înscris la facultatea de medicină din Londra.

La începutul acestei întâmplări, locuiam în strada Universității 11, într-o odăiță întunecoasă, rău mobilată, cu vederea spre splaiul Shoebred. Trăiam economic, de teamă să nu-mi epuizez mijloacele materiale, înainte de a-mi termina studiile.

Tocmai îmi duceam la reparat o pereche de pantofi, când l'am întâlnit pentru prima oară pe bătrânul acela cu fața galbenă, de care mi s'a legat apoi atât de mult viața. Stătea acolo în stradă și se uita șovăitor la numărul casei. Ochiul lui cenușiu era trist și înroșit de nesomn și bătrânețe.

— Bine că te văd Eden, îmi zise, am uitat numărul casei. Cum îți merge? M'am uitat la familiaritatea asta căci nu-l văzusem niciodată în viața mea pe acest om. Îmi era necaz că mi s'era tocmai cu pachetul de ghete la subțioară. Băgă de seamă că nu-l primesc bucuros.

— Ești curios că cine dracul sunt? Așa-i... ?

Sunt prietenul d-tale. Te asigur. Te-am văzut de multe ori, de d-ta nu m'ai văzut. Am putea să puțin de vorbă?

— Dacă doriți, zise, să ne plimbăm puțin... Îmi pare rău că nu vă pot... Gestul meu explica ceace voiam să spun.

— Îmi este tot una, răspuse după ce aruncă o privire îndărăt, fie și pe stradă... Încotro?

Am ascuns pachetul cu ghete, într-un colț sub gang.

— Să vezi, îmi zise deodată bătrânul: ceace vreau să vorbesc de d-ta, nu se poate așa pe stradă. Vino să prânzești cu mine d-le Eden. Sunt om bătrân, tare bătrân, nu știu să explic mult și nici glas nu mai am, aci în sgomotul acestă...

Ca să mă convingă, mă prinse de braț cu mâinile lui slabe, tremurând. Nu eram așa de în vârstă ca un bătrân să nu mă poată pofți la masă; și totuși nu-mi plăcu invitația asta.

— Mi-ar plăcea mai bine, începui...

— Dar mie așa îmi place mai bine, răspuse și mă luă de braț. Puțină politeță se cuvne părului meu cărunț.

Nu mă împotrivi și mă dusei cu el, la restaurantul Blavitski, unde ni se servi un dejun copios.

— Și acum zise, după ce aprinse o țigare, să-ți spun despre ce e vorba.

...Inainte de toate după cum vezi, sunt bătrân...

Se oprî o clipă.

— Și după cum stau lucrurile am

avere pe care în curând trebuie s'o las, și n'am cui! N'am copil!

Mă temeam de vre-o cursă, și am hotărît să bag bine de seamă... Bătrânul începu să-mi zugrăvească mai amănunțit singurătatea lui, și dliema în care se găsea în privința testării banilor lui.

— Am planuit și una și alta, zise, să-i las pentru binefaceri, instituțiuni, bibliotecă. Dar însășișit m'am gândit mai bine, să caut un tânăr mândros, ambițios, și curat la suflet, pe care să-l las moștenitorul meu; să-i dau lui toată averea mea.

Se uita drept în ochii mei.

— Prin aceasta el s'ar ridica din toate acele confuzii și lupte, prin care se pierde de multe ori, zădărnice energia unui tânăr sărac, și ar deveni deodată puternic și liber...

M'am prefăcut cu nu-l înțeleg și l'am întrebat cu interes:

— Și vreți să vă ajut eu, pentru a găsi pe tânărul acela? Zămbi, se uita la mine semnificativ și am zămbit și eu.

— Firește, am și eu pretenții. De exemplu: moștenitorul meu va fi dator să-mi poarte numele. Nu dau nimic de geaba. Și trebuie să cunoască toate amănunțile vieții lui. Trebuie să fie sănătos, trebuie să cunoască origina lui. Să află amănunțit toate relațiile lui.

Mă se potoli nițel bucuria ascunsă.

— Și... rați gândit la mine? Îi întrebai însășișit.

— Da! răspuse înțepat. La d-ta. La d-ta.

N'am răspuns nimic. Mi se părea că îmi bate joc de mine. Cu instinctul meu bănuitor, îmi închipuiam că nu poate fi lucru curat. Măci nu, ple de recunoștință nu simțeam în sufletul meu. Și nici nu stiam ce să zic.

— Dar cece tocmai pe mine?

Un întâmplare auzise dela profesorul Hasler despre mine. Îmi răspunde că sunt tipul obavului tânăr, sănătos, și dănsul vroia să lege banii unui tânăr perfect de sănătos. La masa prânzului scoase un pumn de aur. Era ciudat cât de mult accentua întotdeauna condiția de perfectă sănătate a viitorului său moștenitor. După convenirea noastră, mă duse la o bancă de asigurare, unde fusel asigurată pe o sumă foarte mare, după ce fusel examinat din cap până în picioare.

În săptămâna următoare se hotărî.

Mă chemă seara, pe la nouă ceasuri, când tocmai pregăteam examenul de chimie de întâiul an. L'am găsit în stradă, iar în umbra felinarului l'am găsit înspăimântător. Și mai slab și mai galben de cum fusese la prima întâlnire. Vocea-i tremurătoare de emoție.

— Toate sunt multumitoare d-le Eden, îmi zise. Perfect multumitoare. Azi trebuie să iei masa cu mine ca să sărbătorim întronarea d-tale. O tuse seacă îi interrupse glasul. Chemă o trăsură și ne urcarăm în ea. De toate îmi reamintesc întocmai; străzile luminate acum cu electricitate, lupteala cu care am parcurs, localul din strada Regent, unde sosirăm și masa imbelșugată care ni se servi. Acum vorbi pentru prima oară despre sine bătrânul. Numele mi-l spusese în trăsură: Egbert Elvesham. Era marele filosof; despre care învățasem în copilărie! Îmi vorbi despre viitorul care după sfârșitul vieții

lui, o să-mi aparție: case, drepturi de autor, mobilier... Niciodată n'as fi crezut că filozofii sunt atât de bogați! Cu un fel de invidie, obștrva pofța mea de mâncare și băutura.

— Câtă putere de viață este în d-ta! Apoi adăuse oftând, parcă pentru sine:

— Dar n-o să ție mult.

— Da, răspusei eu, cu capul căm amețit de șampanie, poate să am și eu un viitor, din bunăvoința d-tale. Gloria numelui d-tale, are să se reverse și asupra mea. Dar d-ta ai un trecut care întrece viitorul meu. Dete din cap și zămbi.

— Serios?... Ai vrea să schimbi viitorul... ?

Chelnerul aduse rachiuri.

— Nu înțeleg să schimb numai cu numele meu, poziția mea, dar și cu anii mei?

— Și cu talentele d-tale, da, răspunsei politicos. Zămbi din nou.

— De chimen! pentru amândoi porunci chelnerului, care țurcă rachiul în pahare, pe când ei scoase din buzunar, un pachetel alb.

— Ora asta, de după masă, este ora plăcerilor mărunte, zise zămbind. Iați un fragment necunoscut din descoperirile mele științifice.

Desfăcu pachetul cu degetele lui galbene, tremurătoare și scoase din el un praful foarte fin, trandafiriu și zise:

— El, pot să ghicesc ce este praful acestă... Pune puțin din el în rachiul de chimen — e minunat!

Ochiul lui se fixară cu o expresie ciudată în ochii mei. Împărți praful în cele două pahare și sculându-se în picioare îmi întinse mâna; apoi închinaram.

— Pentru sănătatea d-tale. Ești o clipă.

— Fie, pentru sănătatea mea!

Ochiul lui se infipseră într'al meu și ghirăm paharele. Îndată ce înghiți rachiul, mă cuprinsă o simțire ciudată, ceva parca se mișca în capul meu, și un vădit surd, și alustru, îmi ascuză urechile. Bătrânul rupea tăcerea vrăjită:

— E cum îți place? întrebă.

— Minunat; răspunsei, fără să vreau.

Capul mi se învărtea. Am căzut pe scaun. Creierul mi era zăpăcit. Apoi se limpeză gândirea, ca și când le-ași fi văzut pe toate într-o oglindă... Bătrânul deveni grăbit, nervos, scoase ceasornicul și se uită la el, strâmbând din buze.

— Unsprezece și șapte minute!

Și eu ar trebui acum să fiu la Politehnică, dela gara Waterloo!... Sunt nevoit să plec îndată!

Ceul scoteala și chelnerul veni să-mi îmbrace cu paltonul. Îi urai salatorie bună. Dar glasul meu îmi sună straniu și numai ochii îmi erau alții, dar și simțirea îmi era străină.

— Praful acesta, zise, o fi fost prea tare pentru d-ta... Mai bine nu ți-l dedeam.

Măine are să te doară capul. Stai un minut. Aci este! Îmi întinse un pachetel de praful, care semăna cu prafulurile Seldlitz.

— Să-l bei în apă, când te culci. Are să-ți facă bine și scapi de amețală. Dar numai când ai să te culci. Încăodată mâna! Salve!

Am prins mâna lui vestedă.

— Rămâi cu mine îmi zise. Din ploapele-i observai că era și el sub impresia prafului aromatic.

Deodată se întoarse și mă strigă pe nume. Scoase din buzunar un

alt pachet, mare, în forma unui briciu sau cuțit și mi-l dete:

— Uite, aci, era să-l uit. Să nu-l deschizi până mâine, când voi veni la d-ta. Dar ia-l acum.

Aproape era să scap pachetul din mână, atât era de greu.

— Vă ascult, zisei și bătrânul rânji la mine de după geamul cupeului. Prinsei pachetul în subțioară și pornii spre casă. Era sigilat de ambele părți cu ceară roșie. Dacă nu sunt bani, apoi e platină sau plumb. Cu teamă îl vârați în buzunar și trecui prin străzimea din strada Regent, spre străzile mai pustii unde era locuința mea. Îmi aduc bine aminte de toate impresiile mele, care se repercutau acum cu o schimbare ciudată în sufletul meu. Eram însă atât de conștient, încât îmi dădeam seama de toate ce se petreceau cu mine. Eșind din strada Regent, băgai de seamă cu uimire, că mă afiu în fața sării Waterloo și instinctul mă imboldea să mă urc întrun tren ce se ducea la Politehnică.

Cum să explic aceasta?

Aveam impresia că strada Regent își bătea joc de mine. Apoi după ce m'am convins că sunt în adevăr în strada Regent, o mulțime de amintiri veni să mă turbure.

— Cu treizeci de ani înainte, mi ziceam, m'am certat cu fratele meu în locul acesta. Apoi izbucni într'un hohot sălbatic. Trecătorii se uitară uimiți la mine. Cu treizeci de ani înainte nici nu eram pe lumea crâului a fost sămânța nebuniei. Îmi veni în minte prăvăliile mici de cîlinioară și comparam aspectul lor cu al străzii de acum, cu cel de atunci.

Năi nu mi-am dat seama cum am ajuns în strada University, tot prin străzi necunoscute ca până acum. Cu mare efortare de memorie îmi adusesi aminte că locuiesc la numărul unsprezece.

Am încercat să-mi revlu în fire, cu toată voința mea. Dar nu mă regeamam nici acum. Trebuie să iau și praful celălalt, gândii. Asta nu poate să dureze așa!

— Sărit beut, mi-am zis și m'am implicat în scări, parcă să confirm afirmarea asta. Odaia mea, îmi păru străină.

— Ei ce prostie! Îngănai și m'am uitat cu îndărijire împrejur. Se vede că totuși reușii să-mi adun mintea, căci încetul cu încetul odaia mea își pierdu forma fantastică și redeveni în realitate așa cum o cunoaștem. Am scos pachetul cu sigiliile roșii și l'am pus pe masă. Dar eram tot mai amețit. Mă țineam cu mâinile de marginea patului să nu cad...

— Să beau praful acela, mi-am zis. Și l'am pus întrun pahar cu apă. Fierbea și luase o culoare chilimbarie, fluorescentă. Îndată simții că mîntea mi se liniștește. Pusei capul pe perină și adormii. Dar deodată am tresărit ca mușcat de șarpe. Eram înconjurat de fiare!... Negreșit, toată lumea cunoaște vișurile acelea în urma cărora o după deșteptare simțim groază... Iar în gură simțeam o cocleală amară, membrele mi erau obosite și pielea mă ustura. Cu mare greutate mi-am ridicat capul și uitându-mă împrejur, am văzut că sunt într'adevăr într'o oade străină... Mi-am întins mâna să caut cîmbriurile, lumânarea, pe care o pușesem pe măsuta de noapte. Dar ele nu mai erau la locul lor... Măna mi se atinse de o perdea de

mătase, pe care o rupsese nervos. Acum eram deșteptat bine. Mă simțeam să-mi reamintesc bine de toate ce se întâmplase cu mine ieri seară. Masa, șampania... praful... Eri sau alaltăeri? Ori cum, aci eram într-o cameră străină. Vederea era străină pentru mine.

Se lumina de ziua. In poleiala roșatică a răsăritului, văzui niște clădiri cu turnulețe, copaci care se asemănau cu niște figuri bizare, mânăjite cu cerneală. Sub fereastră tufișuri de plante mohorâte și ciripit de păsări... Toate acestea erau așa de străine pentru mine, încât credeam că sunt încă în vis. Patul era somptuos, cu polog poleit și perdele somptuoase. Poate totuși să nu-mi aduc bine aminte de toate. De sigur, acum am intrat în posesiunea moștenirii mele! După ce Elvesham îmi dăduse masa aceea îmbibăgată, cu șampanie, îmi spusese că aceasta este sărbătorirea întronării mele... Să mai aștept puțin, să vină explicarea. Bătrânul trăia viu și proaspăt în amintirea mea cu toate promisiunile și deducțiunile lui.

— Încă cum am ajuns aci? strigai deodată cu glas tare. Dar mă înfiorai. Glasul, acela nu era glasul meu. Nu era al meu, era subțire cu o articulare defectuoasă: rezonanța făcilor mele era schimbătoare. Trecui cu o mână peste cealaltă... Dumnezeule! Mâna mea era veștedă, osoasă, o mână de bătrân!

— Negreșit, mi-am zis cu glasul acela grozav care se furisase în gâtul meu, negreșit aceasta trebuie să fie un vis!

Mi-am pipăit cu degetele gura. Nu mai aveam dinți! Degetele mele alunecau peste gingiile goale, ca pe o piele de șopărlă. Mă scârbi de mine însumi! Simții dorul ră-mi văd și fața, dar nu era destulă lumină în odaie. Căutai chibrituri, nu găsi nicăieri. Am început să tusec, o tuse seacă. Mă vărai iar în pat. Imi fu frig. Strânsei pelapuma în jurul meu: să adorm.

Nu poate să fie decât o părere. Dorm un somn bun, iar mâine mă scol iar sănătos și volnic, să continui viața mea, studiile mele.

Dar n'am mai putut adormi. Și tot mai mult m'am convins, că schimbarea ce se făcuse cu mine era realitate îngrozitoare: am devenit deodată un bătrân! Mi-am vărat capul în pernă și am așteptat ziua.

Veni. Albă, luminoasă, și îmi risipi orice speranță. Nu era vis, nu era halucinație. Mă găseam într-o odaie mare, luxos mobilată, mai luxos decât orice odaie pe care o văzusem în viață. Mă sculai în picioare, — tremuram de frig, deși era vară și mă apropiam de oglindă: Bătrânul Elvesham era în fața mea! Nu pot să descriu disperarea mea. Același obraji slabi și galbeni, același păr cărunt rar și mare; același ochi roși urduroși; același buze albe, tremurătoare, arătând grozavele gingii goale, vinete...

După o mai serioasă meditare am înțeles siretenia diabolică a lui Elvesham: Astfel cum intrasem eu în trupul lui, desigur era dânsul acum în stăpânirea tinereții mele. Dar cum să mă conving de asta? Era un lucru atât de necrezut încât trebuia să mă pipăi, să mă uit în oglindă, să mă incredinez de zece ori, că nu e vis, ci e realitate: eu sunt Elvesham și el, — poate Eden!

— E nebunie! Strigai din nou cu vocea mea pitigăiată.

Mi-am pus capul cărunt în apă rece și m'am îmbrăcat cu niște haine scoase din dulap, care nu erau ale mele și totuși se potriveau acum pe trupul meu incovalat. Apoi iar am stat la îndoaială. Amintirile, gândirea, erau ale mele, ale lui Eden, numai corpul era al lui Elvesham.

Oricât, nu puteam înțelege, m'am resemnat și m'am dat sorții.

Am răs cu hohot. Durere. Un răs bolnav, de om sfârșit. Râsul lui Elvesham.

Putea să fie șeșe ceasurile când coborâi din odaia de culcare jos în parter. Scările erau largi, îmbrăcate cu covoare scunpe. În fața mea o ușă deschisă, cu o bibliotecă rotată, un fotoliu minunat lângă masa de scris, de nuc sculptat.

— Odaia mea de lucru! Zâmbii eu ironic.

Sertarele erau inculate. Și cheile nicăieri. M'am întors în odaia de dormit și am căutat în toate buzunarele hainelor, dar n'am găsit nicăieri nimic. Nici un ban. Doar socoteala de aseară dela restaurant.

Mă cuprinse furia. Am coborât din nou în camera de lucru și am început din nou să sgâlțai sertarele. Însfârșit după multă trudă le-am deschis. Nu era nici aici nici un ban, nici un cec, sau o hârtie de valoare... Nici cea mai mică îndrumare cum aș face să-mi recapăt tinerețea și viața mea de mai 'nainte! Am asvârlit în toate părțile sertarele goale și am spart un vas de sobă... când mă prinseseră dela spate un fecior și o servitoare.

Asta-i povestea transformării mele. Nimeni nu vrea să creadă afirmările mele nebune. Sunt tratat ca un alienat și mă țin sub pază. Dar eu sunt în toate mințile, în toate mințile!... Și ca să dovedesc, m-am așezat să scriu această întâmplare.

Sunt un om tânăr, încâtușat în corpul unui bătrân. De și lucrul acesta pare de necrezut! De aceea e și firesc să mă la lumea nebun.

Sunt sărăcit în casa asta, unde am toate neplăcerile și nici o plăcere. Sunt păzit ca un criminal. Plâng, strig și sunt în culmea disperării. N'am bani și n'am credit. Banca nu vrea să recunoască iscălitura mea. Probabil că deși e mână lui Elvesham, scrierea e a lui Eden.

Cu două zile înainte, eram un tânăr sănătos, plin de viață, cărula lumea toată, îi era deschisă; astăzi sunt un moșneag furios, disperat, mizerabil... Rătăcesc într-o casă mare străină. Toată lumea se teme de mine, mă ocolește ca pe un nebun...

Elvesham în Londra reincepe viața, cu trupul tânăr, cu experiența înțelepciunii lui de septuagenar. Mi-a furat viața!

Nu știu bine cum s'a putut întâmpla? În camera mea de lucru sunt volume de manuscrise despre psihologie.

Unele din ele au însemnări secrete și ilustrațiuni semnificative pe care nu le înțeleg. În unele se vede că Elvesham s'a ocupat cu studiul psihologiei oculte. Știința aceasta l'a ajutat să transforme personalitatea lui în trupul meu, iar ființa mea încă tânără în locuința lui părăsită...

Intotdeauna am fost materialist, de când îmi știu mințea; dar e o pildă convingătoare că pe om îl poți despărți de materie.

Azi de dimineață am deschis pachetul cu sigiliile roșii. Am găsit în el, în adevăr un cuțit în formă de pumnal, un revolver și o sticlă verde. De gâtul sticlei este legată o hârtie cu următoarea inscripție: „Mântuirea”. Negreșit, este otravă în sticlă. Am înțeles. Elvesham a pus otrava și armele în calea mea ca să scape de mine, singurul martor al faptei sale.

Omul acestă a desleat în mod practic nemurirea. Dacă nu'l așunge un accident trăește în trupul meu, a doua viață. Și dacă reușește să mă seducă pe un alt tânăr naiv să-i cadă victima, tinerețea lui va fi nesfârșită...

— Dar scrisul mă obosește. Otrava, așa se vede că face efectul... gustul nu e neplăcut...

Până aici era povestirea, găsită.

pe masa de scris a lui Elvesham.

Cadavrul lui Eden zăcea între masă și scaun. Scaunul era răsturnat, probabil de ultimele lui convulsii.

Povestirea a fost scrisă cu creionul, cu un scris de nebun, care nu seamăna de loc cu scrierea lui ordonată de mai 'nainte.

Negreșit a fost o legătură între

Eden și Elvesham, căci în testamentul său, Elvesham își lasăse toată averea tânărului student. Dar acesta nu primise niciodată nimic.

Când Eden murise de otravă, bătrânul Elvesham nu mai trăia. Îl călcase o mașină la o cotitură, între două străzi populate din Londra...

Un ten frumos ESTE TOT ATÂT DE IMPORTANT CA ȘI — trăsături frumoase

Femeile, cari știu cum să-și îngrijească tenul și să-l menție curat, catifelat și fraged, văd viața sub un aspect frumos. Un ten stricat urăște chiar și obrazul cu cele mai reșulate trăsături. Un obraz cu trăsături mai puțin perfecte pare frumos dacă pielea e netedă și fragedă, căci frumusețea tenului dă obrazului acea expresie de strălucire, de tinerețe, care farmecă ochiul. Cele 2 creme Pond's, fabricate în America, sunt un mijloc ideal pentru îngrijirea epidermei.

MODUL DE ÎNTREBUINȚARE PENTRU CURĂȚIREA PIELEI.

Seara, înainte de culcare, aplicați Cold cream Pond's pe obraz. Uleiurile fine din cari e compusă această cremă, pătrund adânc în pori și dizolvă murdăria și praful depuse în timpul zilei, curățându-le mult mai bine și mai ușor decât apa și săpunul. Apoi, ștergeți ușor crema de pe obraz cu un șervet moale până ce obrazul rămâne uscat. Dacă aveți tenul aspru, aplicați puțină cremă pentru noapte.

PENTRU CA PUDRA SĂ PRINDĂ și tenul să fie apărat contra soarelui și vântului atât de dăunătoare epidermelor delicate, ungeți obrazul, înainte de a vă pudra, cu un strat subțire de Vanishing cream. Această cremă intră imediat în pori, nu lasă și nici nu scoate grăsimi, înlătură cojile și dă o expresie de tinerețe obrazului Dv.

POND'S

COLD CREAM

VANISHING CREAM

Cold cream Pond's curăță pielea, o face netedă și fragedă.

Un tub mare de Cold sau Vanishing cream Pond's costă 80 lei. Tubul mic, numai 40 lei. Cremele Pond's se găsesc de vânzare la toate drogheriile mai bune.

Vanishing Cream Pond's face ca pudra să adere și apără tenul de vânt și soare.

NU SUNTEȚI SUPERSTIȚIOSI, DAR...

P RESUPUNÂND că vă plimbați într'o seară de Vineri 13, că vă va încrucișa drumul o pisică neagră și că în acelaș timp ajunge la urechile voastre un urlet lugubru, nu-i așa c'o să vă temeți de-o nenorocire, de-un eveniment tragic ce va să se producă în trei zile?

Nu sunteți superstițioși, dar cu toate acestea întâmplarea v'a impresionat și cu oarecare emoție o povestiți prietenilor voștri.

Câți oameni, pe la noi, unde superstiția este încă destul de răspândită, nu cred că o astfel de întâmplare prevestește o dramă în familie, un mort, știri rele ori o catastrofă în afaceri. Nu sunteți superstițios — spuneți — dar atunci pentru ce bateți cu mâna 'n lemn când un prieten vă felicita c'aveți o înfățișare bună, ori c'ați câștigat la loterie?

Pentruce nu treceți niciodată pe sub o scară, pentruce dacă ați așezat pălăria pe pat, o ridicați imediat spre a o pune în altă parte? Pentruce dacă vărsați sare la masă o luați cu mâna stângă și o aruncați peste umărul drept? Pentruce când, spargeți din întâmplare o oglindă, ochii voștri își schimbă expresia și încercați să goniți ideile negre?

Sunteți mai mult sau mai puțin superstițios și rare sunt persoanele chiar printre cele mai cultivate care trec cu indiferență peste toate aceste mici evenimente ale vieții, despre care unii dintre noi gândesc că au o influență considerabilă asupra destinului omenesc.

Printre superstițiile cele mai obicinuite să cităm unele: Vineri treisprezece: zi rea. Treisprezece persoane la masă, moarte ori destin tragic pentru cel mai în vârstă dintre ele. A trece pe sub o scară, înseamnă ghinion. Lătrat de câini noaptea: vești rele. A cobori din pat, cu piciorul stâng: neplăceri. Ploaie, în ziua

*Nu e bine niciodată să pornești cu piciorul stâng...
...Nici ca trei inși să-și aprindă țigara dela acelaș chibrit. Superstiția crede că ar putea muri unul dintre ei. Noi suntem siguri că mor chiar toți trei, la sfârșitul vieții lor.*

nunții: căsătorie nefericită. A vărsa sare la masă: evenimente tragice. Lucru început într'o Vineri: niciodată spornic. A auzi cântecul cucuvelei seara: sfârșit tragic etc. și atâtea altele, care ne scapă, dar care au darul să impresioneze pe unii sau pe alții, urmând gradul de superstiție la care au ajuns.

Pe urmă vin visurile cele bune și cele rele, cărora le puteți cunoaște toate interpretările, într'o carte numită „cheia visurilor”.

Cunosc persoane cari nu se deșteaptă niciodată fără să o consulte, pentru a ști dacă ziua le va fi bună sau rea. Cea mai mică coincidență și vor fi convinse că un vis își are întotdeauna însemnătatea sa.

„Nuntă de veți visa vestea unei morți veți primi. Un mort de veți visa, va fi vorba de căsătorie”.

Visați că v-a mușcat un câine, veți fi trădat de un amic. O pisică vă taie drumul, atenție, inamici vă pândesc. Dacă veți doborî un leu sau un tigru în vis, veți înfrânge toate dificultățile.

Dacă vișezi pe un amic absent, acesta se gândește la tine, iar un mort, imploră rugăciunile tale etc.

În fiecare om dăinuște o superstiție ascunsă. Trebuie să te ferești de a fi sensibil în fața unor asemenea nimicuri, altfel o dispoziție rea vă cuprinde, când visul v'a fost turburat de imagini, pe care le socotești funeste destinului.

Superstiția nu datează de ieri. Chiar în timpurile păgânismului oamenii se lăsau influențați de un eveniment, sau de un vis oarecare care avea cheia sa. Superstiția este câteodată împinsă la o treaptă foarte exagerată și are adesea asupra persoanelor sensibile o înrăurire atât de mare încât ea schimbă cu totul conduita, fie în afaceri fie în sentimente. Un vis rău a oprit cutare căsătorie, cutare operație de bursă, cutare proiect n'a văzut niciodată lumina zilei, din cauza unui coșmar.

Nu trebuie să căutăm întotdeauna în popor oamenii cei mai superstițioși, îi întâlnești adesea printre persoanele cele mai supuse.

Se citează povestea cutărui om de litere, care nu hotărâ niciodată să călătorească la 13 ale lunii, și care dacă vărsa sarea la masă, fără a-i păsa de sarcasmul persoanelor prezente, o apuca iute cu două degete și o arunca departe, în spatele lui, pronunțând câteva cuvinte fără sens.

Temându-se de superstiția locatarilor, unii hotelieri nu ne-

Superstițioșii nu pun niciodată furculița și cuțitul în cruce, pe farfurie.

...Dar, consideră drept un semn favorabil foarfecele sau cuțitul care a căzut, înfigându-se vertical în pământ.

glijeează ei de a nu număra o cameră cu numărul 13, și chiar unii restauratori nu-și marchează chelnerii cu acest număr.

O dovadă la ce punct superstiția e răspândită în lume și încă în lumea civilizată.

S.

Fericirea cere dinți mai albi

Dinții urâți, îngălbeniți, stricați, nu contribuie doar la frumusețe, sănătate și fericire. Aceștia sunt microbii gurei cari cauzează această stare. Kolynos-ul ucide în mod rapid acești microbi.

Intrebuințați Kolynos-ul timp de 3 zile — un centimetru pe o perluță uscată, dimineața și seara. Priviți apoi dinții Dv. — cu 3 nuanțe mai albi. Spuma antiseptică distruge microbii, neutralizează acizii și redă dinților albeața lor naturală, fără a-i vătăma.

LA CREME DENTIFRICE
Antiseptique

KOLYNOS

VREMURI PERICULE

AM arătat în articolele precedente câteva din mizeriile spitalelor și ospiciilor de acum câteva generații. N'am pomenit însă nimic încă despre dentistul acelor vremuri. Acest domn nu avea alt câmp de operații decât gura, dar în ciuda acestei limitări, ingenioasele sale cruzimi întreceau pe ale doctorului și chiar ale chirurgului.

Intr'o vreme, se emisese o lege ce impunea dentiștilor să întrebuițeze clești de plumb. Intenția era să se împiedice operatorul de a sfărâma dintele, înaintea extragerii, dar rezultatele fură groaznice, întrucât metalul moale ceda ușor, neputând apuca dintele destul de ferm și mizerabilul instrument aluneca mereu, prelungind la infinit dureri, ce-ar fi putut lua sfârșit în câteva secunde.

Pentru a putea măsura supliciu în toată grozăvia lui, trebuie să vă spun că în acele zile, cineva nu se ducea la dentist, decât dacă avea dureri mare de dinți și chiar atunci — atât de teribilă era faima acestor călăi — încât pacientul lăsa mai bine mâsele să ulcerizeze, până când îl înjunghia la o simplă atingere cu limba. Ținând seama de faptul că nu există nici anestezice, una din aceste extracții cu cleștele de plumb rămânea în viața cui-va o întâmplare de pomină, pe care n'avea s'a mai uita niciodată. Toți cunoșteau aceste coșmaruri iar copiii își ascundeau afecțiunile dentare, până când inflamarea fălcilor îi trăda și părinții îi țarau cu sila, în cabinetele de tortură.

Oficiul de dentist îl făcea un neori și fierarul, care nu se servia însă de clește; metoda sa era foarte rapidă și foarte simplă. Își proptia vârful sfredelului în dintele atins și dădea în celălalt capăt al sculei o lovitură puternică. Rezultatul era instantaneu; cu puțin noroc, dintele sărea afară cu rădăcină cu tot, lăsând în gingie o rană adâncă, ce se vindeca însă curând, probabil pentrucă instrumentele fierarului, trecând mereu prin foc erau veșnic perfect sterilizate. Foarte adesea însă, rămăneau în gingie bucăți de rădăcină, dând loc la tot felul de complicații. Deaceia mulți recurgeau la metodele armatelor. Soldații cari trecuseră prin tot felul de pericole, preferau să-și scoată măsele cu vârful săbiei, decât să se dea pe mâna dentistului sau a fierarului.

Dentiștii stabili erau foarte rari și dacă nu trăiau într'unul din marile orașe, trebuia să aștepi vizita periodică a dentistului ambulant. Acesta nu avea o reședință, ci umbla din sat în sat și după ce întreba pe hangiu dacă avea cineva nevoie de el, pornia drept la casa suferindului. Groaza pe care a inspira dentistul profesionist era exploatată de șarlatani, cari anunțau că făceau

extracții nedureroase. Aceștia, cu atât mai vartos, n'aveau cabinete, rute obișnuite și adrese permanente, ci își făceau afacerile prin bălciuri și alte adunări, în aier liber. Dat fiind că-și chinuiau pacienții tot atât cât și ceilalți confrăți ai lor, ați crede poate că operau într'un loc de unde țipetele victimelor nu puteau fi auzite de nimeni. Ei bine nu. „Extractorul de măsele, fără dureri” își puneau tronul pe o platformă unde putea fi văzut de toată lumea, în timp ce lucra și avea întotdeauna grijă să adune în juru-i lume, ca la o spânzurațoare. După un lung discurs de introducere, îndemna suferinzi din asistență să se urce pe plat-

cea gânditor degetele prin barbă și-și chema asistentul să se uite și el. Acesta din urmă, nu se încrunta numai, dar clătina și din cap, iar publicul afla că dintele era foarte greu de scos, fără dureri. Scepticismul culmină în râsete și ironii, dentistul făcea o mutră indignată și întorcea spatele mulțimii. Ordona pacientului să țipe la cea mai mică durere. Omul făgăduia și nimeni nu se îndoaia că avea s'o facă. Toți priviau țintă la cleștele scilpitor, ce intra în gura pacientului și o cuipă mai târziu ieșea afară și dintele care era repede clătuit într'o cană cu apă și dat proprietarului. Pacientul scuipa puțin sânge — și atâta tot.

tărâul acela nu clipise, la ce să se teamă? Spre a nu părea lași, câțiva nenorociți se lăsau simpinși spre estradă, pentru a amuza mulțimea. Spre nemăsurata lor uimire și decepție, operația nu era de loc nedureroasă. Ochii li se umpleau de lacrimi și aproape că le venea leșin, dar le era rușine să țipe. Fiecare din aceștia admitea imediat ce-și recăpăta glasul că nătărăul avusese dreptate: nu simțise mai nimic; și stăruia la rândul pe lângă alții, să nu se teamă. Știau cu toții că fusese ră înșelați în modul cel mai grosolan, dar familiile, logodnicele și vecinii erau cu ochii asupra lor și să încerce a demasca pe șarlatan, ar fi însemnat să poarte în veci stigmul lașității.

Secretul misterului sta în faptul că prostul satului suferise într'adevăr operația extracției însă cu o jumătate de oră înainte, undeva într'un colț retras, unde vaetele sale nu puteau fi auzite, și că fusese bine plătit pentru durerile sale. Dentistul avea mâsele în palmă în momentul demonstrației și extragerea fusese un simplu simulacru. Nătărăul avea în buzunar o piesă de aur și satisfacția că jucase o farsă câtorva din consătenii săi.

Acum un secol, unii dentiști mai urmau încă sfaturile lui Hipocrat, părintele medicinei, de-a nu extrage un dinte, până nu putrezia într'atât, încât să poată fi scos cu degetele, dar obișnuiau să atingă din când în când gingia cu un fier înroșit. Vă închipuiți că această idee nu putea adăuga nimic la popularitatea dentistului. Numeroase erau tratatele de dentistică, în care se recomanda adesea îndoparea dintelui stricat cu boabe de piper pentru „a-l face să iasă singur”.

Nu se știe din ce motive, dentistica exercita o atracție puternică asupra sexului slab pe acele vremuri, atât în Anglia cât și în Franța, dar autoritățile se încuruntau la această idee. Intocmai cum au făcut-o nu de mult, pentru femeia frizer. Supliciile îndurate pe scaunul dentistului, erau atât de temute, încât se invoca un nume sfânt special, pe Apalonia, patroana exclusivă a durerilor de dinți. Picturile o reprezentau ținând o măsea proaspăt scoasă, într'un vârf de clește. După câte ne spun cronicile, sfânta aceasta nu practicase nici când dentistica, dar datorită pietății sale, i se sfărâmasse falca și-și pierduse toți dinții.

Cu toate atrocitățile dentare, arătate până acum, se făceau în această ramură și lucruri folositoare; astfel regii și marile personaje aveau dentiști cari le examinau gurile regulat, fie că-i dureau fie că nu, și le complectau cariile cu aur, sau alte substanțe.

De Courval scrie prin seco-

Grăsimea era a trăsătură de distincție. Este de pomină cazul faimosului feldmareschall german Mathias Gallas, al cărui pântece a crescut atât, încât era nevoit să și-l poarte într'o roabă.

formă pentru a le scoate dintele, fără dureri, în schimbul unei sume modeste plătite înainte. Nimeni nu-l credea însă. Era prea frumos pentru a fi adevărat. Atunci șarlatanul oferia să scoată gratuit o măsea pentru demonstrație. Nici de data aceasta nu răspundea nimeni apelului, apoi deodată, spre uimirea tuturor, un tip local, de obicei nu tocmai reputat pentru curaj sau inteligență, își făcea loc cu coatele prin mulțime spre estradă. Il urmăreau din ochi cum se așeza pe scaun, cum deschidea gura și indica dintele stricat. Dentistul se încrunta, își tre-

În timp ce se scula de pe scaun cu o înfățișare eroică, operatorul îl îndemna cu glas tare să spuie adevărul și numai adevărul. Simțise vre-o durere? Pacientul răspundea că senzația fusese atât de slabă, încât n'ar fi speriat nici pe cel mai laș dintre oameni. El personal și-ar mai fi scos oricând nu ună ci douăsprezece măsele. Prietenii săi îi inspectau gingia care prezenta o sfâșiere sângerândă.

Cei din mulțime cari aveau danturi sănătoase, găsiu că era de datoria lor să îndemne pe cei suferinzi să profite de această rară ocazie. Dacă nă-

lul al șaptesprezecelea despre un oarecare șarlatan, care pare să fi făcut uz de anestezii locale. Acest om era înzestrat cu o pereche de mâini enorme, păroase și puternice și nu înrehnuinț cleștele.

„Mai înainte de-a extrage dințele — scrie De Courval — el atinzea gingia cu degetele, pe vârful cărora se afla puțin praf stupefiant, pentru a adormi acea parte și a o face insensibilă. Cu cealaltă mână aplica un praf extraordinar de caustic, ce avea un efect atât de rapid, încât în momentul când făcea o tăietură sau o deschizătură în gingie deslucua dințele care ieșea singur cu rădăcină cu tot, căzând adesea fără să mai fie atins măcar”.

Ne întrebăm ce anume ar fi putut fi aceste miraculoase prafuri. În orice caz, nu sunt o pierdere mare pentru știință, deoarece cronicarul continuă astfel:

„Sigur e, după câte am auzit din gura unor persoane serioase și demne de toată încrederea, că cei cărora li s'au făcut extracții de către șarlatan au avut în urmă mari hemoragii, datorită violentului efect al prafului caustic și unora le-au căzut toți dinții”.

Dentistii profesioniști aveau anumite prescripții, pentru a face un dinte să iasă dela sine, cităm astfel următoarele două:

„Luați petale de trandafir, fierbeți-le o zi și o noapte în oțet concentrat; uscați-le apoi și umpleți maseaua cu ele. Aceasta va cădea cu siguranță, într'un scurt timp”.

Procedeu acesta, și dacă pare cam îndoielnic, era cel puțin curat. Ce-ar gândi însă pacientul modern despre dentistul care i-ar recomanda următoarele.

„Fierbe răme și prefă-le în cenușă; umple cavitatea măselei cu acest praf și acoperă apoi cu ceară; dințele va cădea cu siguranță. Tot astfel, cronicile ne spun că tabacul și alte preparate ale tutunului treceau drept remedii suverane, pentru dureri de dinți. Regina Spaniei a trimis prietenilor ei un drog miraculos, din care un pacient și-a aplicat puțin pe palmă, tocmai în momentul când intra în cabinetul dentistului și durerea a încetat la moment. Acest miracol se mai întâmplă însă multora și astăzi, fără să facă uz de vre-o substanță misterioasă; e destul să vadă cleștele dentistului.

Un alt remediu favorit era să frece dințele bolnav, cu dințele unui om mort.

Unii recomandau lăsarea de sânge. Guy Pantin scria, în secolul al șaptesprezecelea:

„Am avut ieri o durere de masea, ce m'a silit să-mi las sânge în partea aceea; durerea a încetat imediat, ca printr'o minune. Am dormit toată noaptea; azi de dimineață durerea a revenit; mi-am făcut o tăietură în celalalt braț și imediat m'am simțit mai bine.

Dentistica pare că nu a avut niciodată prea mulți reprezentanți. În ultima jumătate a secolului al II-lea, când au început să fie înregistrați, erau doar treizeci în tot Parisul.

Cei cărora mijloacele le permiteau, puteau avea dinți falsi; de fapt aceștia s'au întruibuinț încă din cele mai îndepărtate vremuri ale antichității. Aceste adaosuri se făceau uneori din fildeș și se legau cu fire de aur, de măselele în-

vecinate; iar altele erau dinți veritabili, luați dela morți și fixați în același mod.

Garniturile întregi de dinți falsi nu erau rare și se spune că aveau o aparență de natural, dar nu numai că îngreuiau vor-

erau spălate. Cei bogăți purtau cu ei scobitori de aur, imprumutându-le la masă prietenilor.

Ați auzit cu toții anectoda celui care intrând într'un restaurant cere scobitori și i se

ajungea să producă greață stăpânei, trecea la servitori și dacă nici aceștia nu o puteau mânca, era dată cerșetorilor, cari o înghițiau, după ce o încau într'un sos de oțet, piper și foi de dafin.

Cum puțurile și canalele erau rare, apa de băut prezenta un factor puternic de propagare, pentru tot soiul de boale. Strămoșii par s'o fi știut, dar în loc să purifice apa, evitau pe cât puteau s'o bea și cum n'aveau băi, consumul acestui element era foarte moderat la orașe. La mese își stingeau setea cu vinuri, bere și rachiu; doar săracii mai riscau să bea apă.

Ceaiul și cafeaua, când apar, se dovedesc un dar dumnezeesc, pentru că prepararea lor reclamă apă fiartă și deci sterilizată. În zilele reginei Elisabeta, gustarea de dimineață se lua cu vin. Mâncărurile, după ce erau grele, se serviau în feluri foarte numeroase și cei cari și-o puteau permite, luau patru mese pe zi: una la sculare, una pe la amiază a treia pe la patru după amiază și ultima, înainte de-a trage perdelele, în jurul paturilor lor, pentru a se feri de „primejdiosul aer al nopții”.

Fermierii săraci fără s'o bunănuască, aveau parte de-un regim cu mult mai bun decât cel mai strălucit și mai bogat dintre nobili, pentru că sărăcia îi silită să se hrănească, în mare parte, cu legume; cu ouă în primăvară, puțin lapte și carne de vânat. Beau apă, dar și dacă fântânile lor erau infectate de germenii tifosului, unii muriau iar alții se însănoțeau, și se imunizau, iar imensele lor familii compensau ridicatul procent al mortalității.

Furculișele vin din Italia, sunt introduse pentru prima dată la curtea franceză, sub Henric al III-lea, în 1580 și fac obiectul unei intense ridiculizări. Într'o epocă atât de apropiată ca secolul al XVIII-lea, nobilii englezi mâncau atât de lacom și de barbar, încât numai citind, ne îmbolnăvim. Marele Decan Swift ne-a lăsat descrierea unui prânz din acea perioadă.

Vedem astfel pe lordul Spar-kish, pe Tom Neverout și pe colonelul Alwit venind să ia masa cu Lordul și Lady Smart. Incep cu mușchiu, pește, un unăr de vițel și o limbă.

După primul fel, se aduce o budincă de migdale și clătite, din care galantul colonel ia cu mâinile, pentru a servi pe doamnă, care se află lângă el. În acest timp se bea vin și bere, după alegere.

După budinci, clătite și supă, vine cel de-al treilea fel, în fruntea căruia stă o plăcintă cu carne, înconjurată de fripturi de iepure, porumbel, prepelițe, găscă și șuncă. Comesenii închină mereu, unul în sănătatea celuilalt. La găscă se servește rachiu.

În cele din urmă se aduce la masă o bucată enormă de brânză, ce se consumă cu vin de Burgundia.

Doamnele se ridică apoi dela masă, pentru a se duce să-și ia ceaiul, iar domni rămân pe loc golind alte pahare și urmând să se întâlnească iar cu doamnele, după o oră.

Pe vremea aceea grăslimea nu părea nici grotescă nici disgrațioasă, trecea mai curând (Continuare în pag. următoare col. I jos).

Un banchet în secolul al XVI-lea.

birea, dar purtătorul era nevoit să-i scoată, pentru a putea mânca. E îndoielnic că un dentist ar mai primi vre-un onorar astăzi, pentru o astfel de lucrare. Pe vremea aceea însă nu rămânea niciodată neplătit, întrucât avea grijă să-l încaseze cu anticipație.

Se spune că un pacient care trăia în Cork (Irlanda) a cum-părat odată o garnitură completă de dinți pe un preț foarte scump. Dentistul își luă plata înainte, ca de obicei, dar puțin după aceea familia pacientului îl dădu în judecată, pentru că acesta își mușcase limba și se îmbolnăvisese de turbare. Din acest fapt trăsese concluzia că o parte din dinți erau de proveniență canină.

La comandă, puteai avea o perie de dinți, care trecea însă drept un lux; existau totuși ne-numărate prafuri, pe care le trecai de dinți cu ajutorul arătătorului. Prafurile acestea nu erau întrebuițate pentru curățirea sau conservarea danturii, ci pentru a o face să pară albă. Acum un secol, baza celor mai multe din aceste prafuri, era cornul de capră, care și dacă nu era un curățitor tocmai eficace, avea avantajul inofensivității.

Pyorrhoea era un cuvânt necunoscut predecesorilor noștri, dar asta nu însemna că erau cruțați de boala pe care ei o numiau „golirea gingiilor”, sau căderea dinților. Și nu e de mirare. Scobitorile erau lucrute de mână și se întrebuițau în hanuri de mai multe persoane, pe rând și uneori, când căpătau o culoare prea închisă,

răspunde că acestea fuseseră luate pe rând de musterii precedenți, după ce se serviseră de ele. Nimeni n'ar fi văzut ceva comic într'o astfel de snoavă, acum câteva generații.

Trecând acum la capitolul alimentației, aflați că ceceace mâncau strămoșii noștri era în stare să descurajeze cele mai masive danturi. Pe vremurile acelea nu existau frigorigere. În timpul verii, carnea trebuia mâncată cât mai curând după tăierea animalului, căci dacă era lăsată să se frăgezească, cum e obiceiul astăzi, ar fi căpătat un miros insuportabil.

Din această cauză, roast-beef-ul vechei Anglii era, sau tare ca o talpă, sau într'un asemenea hal de putreziciune, încât trebuia preparat cu sosuri picate și foarte aromate. Tot astfel se proceda și cu peștele.

Desgustul și uimirea cuprinde pe cititor când citește descrierea unui festin de acum câteva secole, cu roiuri de muște deasupra meselor și câini ce se băteau pentru oase la picioarele oaspeților. Nu ne miră că mulți se îmbolnăveau aproape imediat și muriau în chinuri groaznice, ci faptul că aceste accidente se atribuiau întotdeauna unei otrăviri. Regii și alte personajei destul de importante, spre a merita să fie otrăvite, aveau lângă ei oameni, cari le gustau mâncărurile și băuturile. Această precauțiune era destul de bună, împotriva otrăvirilor artificiale, nu însă și împotriva ptomainei.

Carnea era însă prea prețioasă pentru a fi aruncată. Când

nu stie toata lumea

Henry Bassinger în vârstă de 102 ani, n'a mai băut nici măcar o picătură de apă de 69 de ani încoace.

VREMURI FERICITE

(Cont. din pag. 23)

drept o trăsătură de distincție. La mese se serviau nenumărate feluri, după cum am arătat, iar farfuriile goale erau lăsate pe podele unde pisica și cățelul mâncau, pușinul ce mai rămânea.

Cum divertismentele erau foarte rare în vechime, amfizionul obișnuia să-și ia oaspeții, pornind cu ei către piața publică, unde se ridicau ghilotina și spânzura, pentru a asista la vre-o execuție, sau pentru a privi bălăbănirea în vânt a cadavrelor unor victime, executate mai de mult.

Indivizi condamnați pentru furt îndurau în public, tot felul de suplici, zile la rând, astfel că erau întotdeauna câțiva nenorociți, de rușinea și suferințele cărora se puteau desfăta.

Bucătăriile unde se preparau mâncărurile bogătașilor și încăperile servitorilor erau foarte spațioase, dar tixite de numerosul personal, cerut de o astfel de gospodărie. Bucătarul, cameristele și lacheii erau printre aceștia, singurii oameni curați și prezentabili. Puteau să apară înaintea stăpânilor și primiau lefuri foarte bune. Majoritatea servitorilor inferiori însă, umblau în sdrențe și erau de-o murdărie atât de degustătoare, încât n'aveau voie să intre decât în bucătărie. Pururi flămânzi și adesea bolnavi, cărau lemne și ajutau la prepararea mâncărurilor, în schimbul unei coji de pâine și al unui colț pentru dormit. Gospodina modernă, care-ar vedea o creatură plină de râie și insecte, stând cinchită și scărpinându-se tot timpul, în bucătăria sa, ar pune cu siguranță să se afume locul, să se vâruiască din nou și să se spele scândurile, mai înainte de-a se decide să gătească iar acolo.

E. A.

UN PAHAR LA BOTUL CALULUI.

Vreme de multe secole Eidge-nossenschaft-ul Elveției a fost un aliat multar al regiilor Franței, cărora li se dăduse dreptul să recruteze la anumite epoci o armată de 16.000 mercenari de pe pamântul elvețian. În Ianuarie 1602, treisprezece delegați elvețieni vin în Franța pentru a încheia un nou tratat militar, în numele celor treisprezece cantoane ce constituiau Confederația Elvețiană. După ce ambele părți au semnat noul tratat, François de Bassompierre, reprezentantul Franței, își încăleacă calul pregătindu-se de despărțire, în timp ce delegații elvețieni se pregăteau să-l onoreze cu ceremonia „închinării la botul calului”. Fiecare din ei avea în mână câte o cupă de capacitatea unei sticle întregi. De treisprezece ori se ridicară aceste cupe în sănătatea regelui.

Tânărul Bassompierre adresă atunci delegaților elvețieni următoarele cuvinte: „Domnilor, mă gălesc în șea și sunt foarte grăbit. Dați-mi voie să vă întorc curtoazia la toți deodată”. Și turnând treispreze sticle de vin în cisma sa, a golit-o dintr'odată în cinstea delegaților muji de uimire.

Bassompierre despre care se spune că era cel mai strălucit și mai plăcut curtean al lui Henric al IV-lea, a devenit mai târziu comandant al mercenarilor suedezi și mareșal al Franței.

Se spune că misiunile sale diplomatice erau invariabil încununate de succes datorită capacității sale de a bea vin în demonstrații ca cea descrisă mai sus.

THEAGENES din Tasos.

Șampionul jocurilor olimpice. A câștigat 1400 de lupte!

INVENȚIA RULETEI.

Blaise Pascal 1623—1662 matematician, fizician și filozof, a fost sărbătoritul epocii sale. Un accident suferit în timp ce trecea podul dela Neuilly de peste Sena are cauzată urmare de a-l face să se retragă la mănăstirea Port Royal des Champs pentru a duce o viață de austeritate și ascetice privațiuni. În chilia de la Port Royal, a inventat ruleta în vreme ce creerul său era suferind de febra căpătată de pe urma privațiunilor sale.

HUMOR

Profesorul: — „Inchipuți-vă că trecând printr-o strada întunecată, vine un pungaș, îmi dă o lovitură puternică în cap, și eu cad mort. Care ar fi urmările?”

— „N'am mai avea școală, domnule profesor!”

L-a întrecuți!

După ani îndelungați, doi marinari se întâlnesc iar. Stau amândoi într-o cărciumă și-și povestesc aventurile:

— „Am înaintat atât în marea de ghiță — povestește unul — încât am putut vedea renumita insulă, în care n'a pășit încă nici un om.”

— „Zău? Nu mai spunel!”

— „Pe cinstea mea de marinar vechiul!”

— „Păi atunci, desigur e'al

văzut și punctul ăla negru mic, din insulă?”

— „Cum să nu-l văd!”

— „Ei, Bravo! Ța eram eu!”

S'a făcut

Într-o comună din Basarabia s'au descoperit niște falsificatori de monede. Jandarmeria trebuia să trimită la Chișinău banii confiscați, acolo urmând să aibe loc și cercetările. În acest scop s'a telegrafiat șefului secției să aducă banii. Acesta a trimis telegrafic următorul răspuns:

„Reținut serviciu, imposibil să vin. Expediat banii astăzi, prin mandat!”

N'avem televiziune

Domnul Ionescu e de părere că trebuie făcute economii.

— „La ce să cumperi lucruri scumpe?” — spune el unui amic — folosesc tot atât de bine cele eftine! Ca aparență nu e nici o deosebire. Uite, de pildă, pălăria asta. Nu m'a costat decât 100 de lei. Dacă ți-aș afirma că mă costă 400, tot m'ai credel!”

Prietenul aruncă o privire spre pălărie, și apoi ripostează:

— „Desigur — dacă mi-ai spune-o la telefon!”

Copiii de azi

— „Tăticule, chiar ai fost la război?”

— „Tăticul tău a fost șef de baterie!”

— „De câți volți, tăticule?”

Sportul comicilor

Echipele Cărbuș-Arburii și Colos-Juventus

Albumul de fotografii 30.000 lei premii

Revista noastră editează un album de fotografii! Oricine va completa acest album, va concura la premii în valoare totală de 30.000 lei.

Premiul întâi 10.000 lei.

Premiul al doilea 5.000 lei.

Premiul al treilea 3.000 lei.

Precum și 12 premii de consolare dela IV până la XII, câte un aparat fotografic „Agia”.

La concursul „Albumul de fotografii” poate participa oricine, cu excepția fotografilor profesioniști, a membrilor comisijunei, ce va decerna premiile, sau a redactorilor revistei Realitatea Ilustrată.

Concurenții sunt obligați să completeze albumul, pe care-l va edita revista „Realitatea

Ilustrată”, cu fotografiile pe care le vor copia după negative puse în comerț de noi, special pentru album.

Albumele, după ce vor fi completate, vor fi cercetate de o comisiune formată din pictori și fotografi specialiști, și aceștia vor premia pe cele mai reușite. Alegerea se va face în București și premierea va fi publică.

Albumele după concurs, fie o'au fost sau nu premiate se restituie proprietarilor lor.

Nu se vor admite la concurs alte albume decât cele editate de „Realitatea Ilustrată”.

Amănunte în numărul viitor al revistei.

MAMA ȘI FICA
lucrează cu plăcere întrebuințând bumbăcel de brodat „Meridian”, material ideal pentru brodat absolut garantat la snălat și la soare.

PENTRU BORS ȘI BAE
FLOAREA DE TARATE HERDAN

Citiți „MAGAZINUL”

MEZ
SOCIETATE ANONIMA ROMÂNĂ
BUCUREȘTI • STR. DOAMNEI No.14

VILA LUI.

Valentino E BĂNTUITĂ DE FANTOMĂ

— Constatările aventuroase a trei reporteri străini —

La 24 August se celebrează aniversarea morții lui Rudolf Valentino. Odată cu această solemnitate reînvie o aprigă controversă.

E adevărat că Valentino trăiește acum în stare de fantomă? Că ocupă cași mai înainte vila sa din Beverly-Hills? Care este adevărul asupra straniilor manifestări ce se desfășoară acolo? Probabil că articolul ce urmează vă va putea edifica.

PE când era încă în viață, Rudolf Valentino, stabilise, împreună cu un foarte bun prieten al său, anume M. Ullmann, un alfabet special. Primul care avea să moară din amândoi trebuia să se servească de această cheie, ca să poată comunica cu cel rămas în viață. Dar Rudolf a murit și Ullmann n'a primit nici cel mai neînsemnat mesaj. Alfabetul a rămas mut.

În schimb, femeia care păzește casa unde a trăit artistul, afirmă cu tărie că fantoma lui Rudy apare la intervale foarte scurte, sub fostul lui acoperiș.

Mulți au crezut-o. Și de ce nu?! Valentino mai primește și acum scrisori dela oameni cari au credea că marele idol le mai poate citi proza! Alții însă au finut să se încredințeze de visu.

Trei reporteri: doi americani și un englez au făcut o anchetă la reședința regretatului dispărut, notând toate impresiile adunate.

Primul, americanul declară că a dormit la vilă o bună parte din noapte și că n'a fost deranjat de nimeni.

— Cum? l-a întrebat mirată, păzitoarea. N'ai remarcat nimic?

— Nimic. Afară de faptul că pe la miezul nopții am simțit cum un aer rece îmi învăluia obraji. M'am deșteptat repede și am constatat că ferestrele erau închise. N'am însă pretenția să susțin că fantoma lui Rudy mi-a suflat pe față.

— Dar câinii? N'ai auzit câinii? insistă îngrijitoarea.

— Da, i-am auzit, răspunse reporterul, dar nu-i un indiciu.

om fricos. Ținea cu orice preț să deslege enigma. Iși continuă ancheta.

În casa lui Valentino, nici o mobilă și niciun tablou pe pereți, peste tot lumină. Reporterul obiectă femeii de serviciu că într'un asemenea apartament, inundat de razele soarelui, apariția unei fantome nu poate fi decât basm.

— Dar vă jur, domnule, că noaptea umblă cineva, murmură femeia.

Tăcere.

Din camera de lucru, reporterul trecu în dormitor și de-acolo se reîntoarse pe scara cea mare. Anchetatorul avu impresia că un nor de căldură se ridica din subsol și se interesă dacă nu cumva focul era aprins în sobă. Răspunsul fu negativ.

— Nimeni n'a mai mâncat aci după moartea lui Valentina? întrebă el.

— Nimeni.

Brusc vizitatorul se simți cuprins de o senzație ciudată. I se păru că cineva îi șoptia la ureche: „Ce cauți, omule, să pătrunzi în secrete, ce nu-ți aparțin?” și se grăbi să se apropie de ieșire. Deodată se auzi, la primul etaj, trântindu-se o ușă.

Să fi lăsat cumva, păzitoarea, vre-o fereastră deschisă și să se

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și la mine acasă aud câinii urlând, fără să existe totuși fantome...

Ziaristul plecă tot așa cum venise. O crimă interesantă din Chicago îi schimbă ideile definitiv.

CEL DE-AL DOILEA REPORTER

tot americanul, a fost mai conștiincios.

— Cine pătrunde în această casă? întrebă el, adresându-se păzitoarei.

— Nimeni, răspunse ea, absolut nimeni. Mi-a fost dată în primire goală și desigur că goală va rămânea cât va exista. Dar de ce mă întrebați? Doriți să petreceți noaptea în tovărășia fantomei lui?

Dar reporterul nu era un

fi produs curent? Ca un automat, reporterul urcă repede scările. Toate ușile și ferestrele erau închise.

Atunci el plecă spunând că are să se reîntoarcă. Nu mai reveni însă. Dar de scris articolul, tot l-a scris.

CEL DE-AL TREILEA REPORTER

avu prilejul să facă descoperiri mult mai interesante.

Își începu ancheta prin a explora casa înainte de amurg.

Ingrijitoarea îl urma întocmai cum făcuse și cu ceilalți vizitatori.

Mai înainte de-a pătrunde în vre-o încăpere, englezul se oprea în prag și inspecta cu amănunțime pereții și parchetul, doritor de-a găsi un indiciu, nedibuit încă de nimeni.

În fața dormitorului cercetările lui durară și mai mult.

— Când ai intrat dumneata în această cameră? o întrebă el, pe păzitoare.

Femeea se învățase cu astfel de întrebări. Ținea minte cu sfințenie intrările și ieșirile.

— Alaltăeri la orele două, ca să deschid ferestrele, apoi din nou la cinci, ca să le închid.

— Ce purtai în picioare?

— Aceiași pantofi de casă, pe care-i port acum.

Reporterul înaintă atunci până în mijlocul încăperii și îngenunchiă pe parchet. În fața lui se vedea o urmă de încălțăminte, dar una singură numai. Și nu o amprentă dintr'o singură bucată, ci din două părți (una lăsată de talpă și alta de toc).

— După părerea d-tale, întrebă reporterul, de unde provine această urmă?

Păzitoarea care niciodată n'a discutat puterile supranaturale, datorită cărora trăește în prezența unor ființe nepipăibile, replică cu convingere :

— Dela fantoma domnului Rudy!

Dar faptul nu părea suficient de veridic pentru ca anchetatorul să ia aceste cuvinte în serios. El nu-și putea explica pentru ce o fantomă, care până atunci se confundase cu eterul, găsise deodată de cuviință să lase pe parchet urme, ca orice muritor de rând.

Bănuind că păzitoarea voia să-l inducă în eroare, o rugă să se retragă, după ce mai întâiu îi ceru un scaun.

Reporterul se instală astfel în dormitor, făcând totodată o serie întreagă de preparative pentru noapte.

Deschise toate ușile și se așeză apoi pe scaun. Din locul pe care și-l alesese, putea privi în voie sala de baie, cabinetul de lucru, coridorul și scara.

Nu aprinse lumina, dar nici nu luă vre-un drog oarecare, în scopul de-a nu adormi. Ar fi riscat în felul acesta să se supună unei exaltări sau excitări nervoase. Măsurile acestea ne arată că reporterul era un om cu mult spirit de prudență. Dar e oare cu puțință ca un individ, oricine ar fi el, care petrece o noapte într'o casă unde — după cum se știe — bântue fantome, în scopul de-a nota impresii și senzații, să nu exagereze percepțiile obișnuite, grație unei sensibilități ascuțită de ambianța tăcerii, a obscurității și a tensiunii cerebrale?

Reporterul nu văzu nimic în cursul nopții. Pe la orele unsprezece simți însă un aer rece. Spre marea lui mirare constată că ferestrele erau închise. Se așeză din nou pe scaun. Două ore după aceea, simți iarăși un curent rece.

Tot în acel moment câinii începură să latre. Tăcură câteva clipe, apoi reîncepură să hămăie și cu mai multă forță. Reporterul trecu atunci în cabinetul de lucru, de unde putea privi în curte.

Scena ținu câteva minute, apoi lătratul încetă și câinii reîntrară în cușcă.

Anchetatorul aștepta acum desfășurarea altor evenimente. Fiind obosit, așipi. Deodată fu trezit din somn, de-un eveniment

de-o natură ciudată, inexplicabilă. Tresărise brusc, cași cum cineva l-ar fi strigat pe nume sau l-ar fi sgâlțâit cu putere.

Tăcerea era mormântală și întunericul de nepătruns.

Reporterul își puse în gând să nu mai adoarmă.

Către orele patru zorii începură să se ivească.

Anchetatorul se ridică atunci de pe fotoliu perfect treaz și lucid, mulțumit că a scăpat teafăr, de sub influența forțelor necunoscute ale nopții. Totul s'a sfârșit, își spuse el.

Deodată, dealungul coridorului se profilă o umbră verticală, fără formă omenească și totuși de înălțimea unui om, o umbră densă, cu contururi estompate, ce se îndreaptă spre subsol. Ea nu se modela după forma treptelor, ci părea mai curând că le pătrunde, că traversează fibrele lemnului.

Reporterul vru să se convingă dacă nu cumva era obiectul unei iluzii optice, sau al vreunei halucinații; se repezi spre coridor... Umbra dispăruse!...

Cercetă cu de-amănuntul. Se întreba dacă, din întâmplare, umbra nu fusese proiectată de vre-un obiect luminat de claritatea zoriilor. Se așeză el însuși în fața ferestrelor, dar nu obținut niciun rezultat. Rămase astfel până pe la șase, surexcitată de ipoteze ce nu duceau la nici un rezultat.

Păzitoarea vilei văzu ceva spectral în trăsăturile lui, altfel nu l-ar fi întrebat:

— L-ai văzut? Nu-i așa?

Englezul nu răspunse nici da, nici nu. Nu știa nici el ce să spună.

Se mulțumi doar să afirme că luase câteva note fără importanță și plecă.

Ne este permis — vă întreb — să tragem vreo concluzie? Nicidecum, fără îndoială, căci în această goană după fantome, în această sete de necunoscut, omul care nu vede decât cu ochii lui și n'auzede decât cu urechile lui, se află într-o stare de inferioritate, în cece privește domeniul ocului și astfel nu poate considera drept realitate evenimentele percepute prin intermediul unor simțuri ce nu sunt în stare să-l lămurească.

GEORGES TEDDY

COSTELLA

CEA MAI DURABILĂ ȘI GARANTATĂ TESĂTURĂ PENTRU VARĂ

LA VULTURUL DE MARE CU PESTELE IN GHIARE

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZAÇA 1 STR. CAROL 76 · 78 · 80 · 82 STR. HĂLELOR 21

De vorbă cu cititorii

Nelly Corb. — Absența rubricii mele timp de-o lună e explicabilă, prin concediul pe care subsemnatul și-a permis să și-l petreacă de parte de orice activitate gazetărească. Cer scuze cititorilor, cărora le-au întârziat astfel răspunsul. 1. Nu înțeleg ce te face să te interezi atât de aproape de activitatea cinematografică. Vrei oare să faci asemenea afaceri?... În cazul acesta, ia seama, sunt cele mai riscante întreprinderi!... America a prevăzut pentru stagiunea 132-33 un total de 403 filme. Germania, 65. Totalul Franței nu-l cunosc încă. 2. România are nevoie de aproximativ 200 filme pe an, având în vedere că se mai exploatează în acest timp și cele vechi.

Bruno. — Sunt într-adevăr multe căsnici nepotrivite, care au mai curând menirea de-a stârni compătimirea decât de a face fericirea a doi indivizi. În Bavaria se obișnuiește a se înjuga în plug un bou și un cal. Căsniciile nepotrivite îmi amintesc întotdeauna acest tablou... 2. Eu nu te sfătuiesc să te însori!... Asta, ca să rămânem prietenii!

Prințul Nicky Trubetzkoe. — Deși nu sunt medic, țin totuși să te servesc, cu concursul unui amic, specialist. 1. Tratamentul pe care-l solicită este mult inferior celui pe care venoasă. Cu toate acestea, având în vedere situația în care te afli, poți încerca tratamentul cu supozitoarele „Muthanol”, care conțin Bismut și cu supozitoarele „Supargyl”, care conțin Mercur. Instrucțiunile necesare le găsești în cutiile respective. Pentru aceste medicamente te adresezi unei farmaci serioase. Tratamentul însă e recomandabil, numai în cazul că ești sigur de diagnostic.

Costel Enăchescu. — Carlo Aldini a practicat mult timp următoarele sporturi: boxul, innotul, canotajul, eculitația și... somajul. Alte amănunte n'am!

Arios. — Dragul meu, înainte de căsătorie nu poți să constăți vinovăția unei fete; decât în cazul că fata e sinceră. După mine însă nu cecece consideri d-ta vinovăție este faptul grav, ci purtarea fetel. Dacă o fată a avut purtări deșănțate e condamnată. Dacă fata a avut însă o purtare onestă, nu e nimic de condamnat. Este totuși o problemă care ar merita multă discuție. Părerea mea — nu și a altora — este aceasta...

Sapho R. N. — Din clipa în care te-ai căsătorit nu-ți mai e permis să nutrești asemenea gânduri. Chiar dacă nu-ți iubești bărbatul. Nu te simți bine, divorțezi și pe urmă comite păcatul cu duhovnicul care-ți e simpatic. A-ți înșela bărbatul însă și a continua să trăiești lângă el este un act similar cu al hoțului care fură dela el și duce la alții. Femea care-și înșală bărbatul își compromite căminul și indirect se compromite ea însăși. Sunt contra așa-zisei căsătorii moderne, cu soțul într-o parte și soția în alta, dar sunt pentru divorțul american.

Invoditor gorjan. — Județul dv. pare-mi-se are un cămin studentesc la București. (Prefectura județului v'ar putea da precizările necesare). Părerea mea este să vă adresați unui astfel de cămin (dacă nu va fi acesta alegeți altul). Toate sunt ieftine, pentru că au ca scop ajutorarea studenților săraci și în plus, la toate există și bursieri. Despre un cămin al corpului didactic nu știu nimic. Adresați-vă direct centrului corpului didactic.

2 pisicuțe șatene. — Regisorul Jean Mihail locuiește la hotelul Royal-Palace din București, unde dă și autografe, la nevoie. Dă orice, numai bani dacă-i cereți... nu dă! **Teofan Sevetur.** — Sfatul meu sincer e să continuați studiile, cași

până acum. Veți vedea cum timpul și vârsta îți vor scoate din cap cinematograful, care e o iluzie deșartă. Poți să mă înjuri acum, dar, dacă mă ascuți, peste câțiva ani, îmi vei fi recunoscător.

Șipisca. — Asemenea dorinți se pot realiza probabil prin intermediul unei gazete de căsătorii, sau de corespondență între cititori. Astfel de oficii nu îndeplinesc.

Mignon. — Te sfătuiesc să renunți la corespondența cu cei doi artiști de cinema, pentru că ei înșiși mi-au declarat că nu răspund decât în interes de afaceri. Dacă îți totuși la adresele lor și le poți procura.

Doi dracli. — Cu doi „I”?... Asta probabil decând cu noua ortografie a Academiei! 1. Gustav Froelich e căsătorit. Înainte de a fi artist de cinema a fost... om cumsecade.

E de Vadras. — Ca să-ți formezi un vocabular bogat nu trebuie numai să citești ci să și memorezi... Să înveți să vorbești mult, sunt recomandabile în special operele scrise de... femei. 2. Timiditatea o poți învinge prin... curaj. 3. Prezență de spirit?... Dar ca să ai mai întâi spirit, trebuie să ai mai întâi spirit. Și din clipa în care ai acest spirit n'ai decât să-l obligi a fi prezent. Îți recomand societatea, dragă prietene; orice societate, afară de aceea a mutului dela Manutanță.

Castelana Libanului. — (De ce nu-mi spui cum e formulat pariul, ca să te protejez?) 1. Dita Parlo este de naționalitate germană. Are 23 de ani. A fost căsătorită și, cu ajutorul lui Dumnezeu, va mai fi. N'are copii și nici mătrează. Trăiește la Berlin și mănâncă de trei ori pe zi... Ei, cum stai cu pariul?...

B. B. — Anna May Wong se află actualmente la Berlin, unde a semnat un angajament să joace pe scena unui teatru. 2. Da, se spune că cei doi copii ai lui Charlie Chaplin — Charles Spencer și Sydney Earl — ar fi fost angajați, pentru o serie de filme, de către o mare casă din Hollywood. Primul, Sydney, e de zece ani, celălalt de șapte ani. 3. Tito Schipa a fost într-adevăr angajat pentru America, însă dela 1 Septembrie. Pân'atunci turnează la Roma în filmul despre care ai auzit.

Albertina Tok. — Ești foarte bine informat. „Cei trei mușchetari”, opera lui Dumas, va fi din nou transpusă pe ecran însă, de data această, în versiune vorbitoare. Realizarea a fost incredințată, pare-mi-se luș Henri Diamant-Beyer (român de origine) iar din distribuție, fac parte: Harry Baur, Samson Fainsilber, Blanche Montel, Edith Méra, Thomy Bourdelle, Aimé Simon-Girard (d'Artagnan) și Bill Bocket's. 2. „Don Quichotte”, va fi realizat de G. W. Pabst, cu Fedor Șaliapin în rolul titular. 3. Despre marele concert proiectat în Arenele Romane n'am încă detaliu, pentru că nu s'a comunicat decât proiectul inițial. În orice caz ar fi interesant.

J. de S.

Synnöve Solbakken
de Björnstjerne Björnson
celebrul roman, a apărut în excelenta
Biblioteca Dimineața
No. 148

152 pagini

10 LEI

TASRENT ORASUL BELSUCULUI

6)

CAP. XVI.

Zi lungă. Durează și nu se mai termină. La început, soarele se urca, se urca mereu, apoi a coborât; dar inserarea e departe încă. Sunt munți de lemne, mai cu seamă când îi cari bucată de bucată. Mișka își încordează spinarea lui de țaran; încarcă deodată trei. Ochiul îi scapără sub efort, picioarele-i tremură și se împleticește, în opincile prea mari. Socotia c'o să fie lăudat pentru silința lui, dar femeile îl ceartă.

— „El băte, nu încarca prea mult: aici nu ești acasă“.

— „Ce?“

— „Cruță-ți puterile“.

O țărăncă, cu picioarele goale, sgâriate, căzu cea dintâi. Capul începu să i se rotească, gura i se înclie. Privi în jurul ei cu ochi tulburi și păli. Își pipăi apoi picioarele goale, îndobitocite. Ce caută oare toate femeile astea în jurul ei? Căzu în nas și începu să-și sugă degetele.

— „El ce e, Nastenka, vrei să mori?“

— „Nu mai am putere“.

Moartea puse capul Nastenței pe o buturugă și îi strânse picioarele până sub bărbie. Spre a o îndrăveni n'ar trebui decât puțină hrană; dar de unde s'o iei? Să-ți împarți pâinea? Ar însemna să te lipsești pe tine fără s'o sature.

— „Așa e viața!“

Femeile făcură larmă, apoi tăcură iar.

Fiecare gândia în sine:

„Voi scoate-o oare la capăt?“

Stăteau acolo în semicerc, înfrigate, rele, infometate; Nastenka zăcea în mijloc, resemnată, tăcută, cu picioarele goale pline de sânge. Seara când o duseră la gară, Mișka o urmă cu pași grei. Șapca veche a tatălui său era îndesată pe ochi și-i acoperia cu cozorocul; brațele îi dureau de oboseală.

De aci încolo ei nu mai e copil, cunoaște viața. Dacă i se întâmplă să cadă bolnav, cine o să-l scape? Va trebui să reziste singur, să găsească vreun mijloc, altfel, s'ar prăpădi.

Dar Mișka zadarnic cugetă, nu găsește nimic.

A încercat să cerșească dealungul vagoanelor; nimeni nu l-a dat nimic. Îi priviau cu teamă, ca și când ar fi molipsitor. Îi goniau cu furie, ca și când l-ar uri din todeauna. Ba chiar cineva îi vărsă o oală în cap. Mișka se mânie.

— „Burgezi păcătoși, bandiți! Roșii ar trebui să vă vină puțin de hac!“

Se îndepărtă, apoi se întoarse.

„Poate c'au svârțit o coajă de pâine, odată cu apa“. Se chirci în întineric și începu să scormonească pe jos, cu degetele; prima dată găsi o piatră, apoi o murdărie. Își șterse degetele pe genunchi și închise ochii de dispreț. „Își bat joc de oamenii săraci!“

Se gândi mai mult timp, apoi reîncepu să scarmene pământul; găsi un os de peste, suflă deasupra, îl șterse de cămașe.

„Numai de n'aș lua vreo boală, din osul ăsta, care s'a tărit sub toate picioarele...“

Dar gura se și deschisese și fălcile lui infometate tremurau de ne-năbdare.

„Mănâncă! Pește, nu-i murdar!“

Osul pocni sub dinți, saliva îi curse din buze.

„Nu-i nimic! Dar unde să merg acum?“

CAP. XVII.

Nastenka zăcea sub o bancă, în gară. Tot astfel stăteau culcați, în ceaialtă gară, țărani și tătari cu capul ras. E atâta lumea și nimeni nu se interesează de ea. Unii plâng, alții scipă, alții blestemă, alții se vactă. Fiecare își are necazurile lui, fiecare durerile sale.

Atâta disperare cuprinde inima lui Mișka, încât e gata să se întindă alături de Nastenka. Dar Mișka nu poate să facă asta. A plecat spre Tașkent, trebuie să ajungă. Mai bine să moară mai departe. Oare n'o să poată îndura călătoria? Va avea putere; va mai răbda noaptea asta și mâine dimineață. O să vândă rochia bunicii; o să i se dea două-trei kilograme de pâine și totul o să fie bine. N'o să mănânce tot deodată; o să ia un d'ert și o să păstreze restul. Trei kilograme fac 12 sferturi pe 12 zile. În 12 zile poate să ajungă acolo și să se înapoieze, dacă trenurile n'or să rămâie pe drum.

Gândurile lui Mișka s'au rânduit. Mișka se simte mai ușurat.

Într'un colț, oamenii vorbesc despre Tașkent, și despre Samarcan; și ăsta este un oraș, numai că e mai departe decât Tașkent, cu patru sute de verste. Mișka trage cu urechea. Pâinea e foarte efitină la Samarcan, mai efitină decât la Tașkent. La Tașkent chiar viața începe să se scumpească. E imposibil să mai iei ceva: e oprit. Dar dacă te îndepărtezi puțin, spre Samarcan, la Sarți, găsești totul aproape pe nimic. O pereche de ghete vechi, valorează acolo patru merțe de grâu; o pereche noi, șase; o rochie uzată se plătește o merță și jumătate, două merțe; pentru că acolo e Asia, nu sunt fabrici și oamenii au de toate din belsug. Un sart, de pildă, are patru femei: deodată îi trebuie patru rochi. Și fierb ceaiul în crățiți: un samovar bun valorează 12 merțe.

Aceste vorbe turbură mintea lui Mișka; inima lui de stăpân se strânge. Îi duru. Începu să se gândească la rochia lui:

„Nu trebuie s'o vânz, nu!“

O să am putere să aștept?“

O merță și jumătate, două merțe, nu e un fleac: asta ar fi destul să poți îndrepta deodată toată baraca. Dacă anul e bun, poți să strângi

treizeci de merțe; și câți saci poți să umpli atunci! Ar fi destul pentru ei și pentru cal, dacă poate să cumpere unul.

Lanul de grâu galben se legăna în fața ochilor săi, în valuri, sub vântul cald din Lopatin. Mișka se găsea, în imaginație, în mijlocul câmpului și discuta cu țărani din ținut.

— „Ei, Mișka, e timpul seceratului?“

— „Începem mâine“.

Și iată pe mama cu seceră și pe Iașka, fratele, cu o seceră mai mică, și Fedka dinapoi, cu mâinile goale, fiindcă e prea mic.

Sigur că trebuie să aștepte. Nu trebuie să vândă rochia aici. Dacă trenul nu pleacă prea de vreme, o să poată să treacă prin vagoane; oamenii nu sunt toți la fel; unii te gonesc, alții îți dau.

Mișka umblă vreme îndelungată pe peron; gândurile de casă îl copleșeau; picioarele nu-l mai duceau. Era obosit. Se așează lângă un vagon ca să se odihnească puțin și adormi, cu capul sprijinit de roată. Ziua grea, fără hrană se isprăvi în legănarea bucuriei țărănești; nu avu nici un vis.

În zori, sări în sus, alurit: spinarea îi era prea ușoară. Duse mâna: desaga nu mai era.

— „Doamne Dumnezeu!“

Se vâră sub vagon: nimic. Căută pretutindeni: nimic. Se învârti în jurul celor patru vagoane: nimic, nimic, nimic.

— „Doamne, Doamne!“

Sudoarea îi îmbrobonă fruntea, sub cămașe inima încetă să-i mai bată.

— „M'au prădat!“

Genunchii i se mulară. Se așează pe o linie ruginită și plânse cu amărăciune. O imensă desnădejde omenească se abătuse asupra bietului Mișka, îl sugruma, îl înăbușia. Căzu cu fața între două traverse și se strânse ca un miel, sub cuțitul ascuțit.

Nu desaga i se furase, nici fusta, ci ultima lui bucurie, i se răpise cea din urmă nădejde.

XVIII.

Mișka plânse două ore în șir, dar trebuia să întreprindă ceva. După ce se ușură de jumătate din necazul său, plângând, se îndepărtă, urmând linia de fier, spre a părăsi acest loc; după cinci sau șase sute de pași, își aminti de Serioșka: ar fi bine să-și ia rămas bun dela ei; cine știe dacă se vor mai vedea vreodată? Dacă nu se găsește un om cum secade, căruia să-i fie milă de el, se va isprăvi și cu dânsul.

O să mai răbde un pic, fără îndoială, dar dacă nimeni nu-i dă nimic, până diseară, ce-o să se întâmple cu el? O să cadă desigur... De desnădejde o să se culce și n'o să se mai scoale niciodată. Nimeri n'are nevoie de dânsul și cei cari îl vor vedea, vor întoarce capul. Câți nu se prăpădesc, vor spune ei; poate să moară și ăsta!...

Nu străluci, soare, căci nu vei putea încânta pe Mișka. Iar tu, clopot, zădarnic suni, deasupra bisericii.

Grea strădanie, strădania oamenilor!

Pâine! Fle-vă milă!...

La spital, Mișka nu fu primit cu bunătațe.

— „Ce vrei?“

— „Serioșka e aici?“

— „Vino mâine, azi e oprit!“

— „N'am mult de stat cu el“.

— „A murit“.

— „Cum a murit?“

— „Hal, hal, cară-te de-aci! Ce nu ști cum se moare? E înmormântat. Uite-l de Serioșka al tău!“

Zi de nenoroc! Miška rămase câțva timp pe scara spitalului, apoi se duse să se culce sub un copac. Ce de nenorociri! Fusta s'a dus, nimeni nu dă pâine. Și ciiorile astea la ce tot croncănesc? Uite pe jos găngania cea, cum dracu se cheamă?... Un cărăbuș. Prinde-l și mănâncă-! Oamenii din Lopatin au mâncat doar câini și pisici...

Uite o vrăbie! Oricum tot mai există vrăbii. Ah, dacă Iașka ar fi pe aici cu praștia!

Deasupra lui Miška moartea se ridică, uscată, infometată; pâinea de secară sărată miroase frumos. Unde o fi pâinea? Ridică o surcea; surcea miroșia a pâine; o duce la nas, pe urmă o aruncă... Smulge iar-bă, o mestecă. Și din nou ochii i se închid, desnădăjduiți.

Moartea.

Totuș, sunt oameni cumsecade.

Deasupra lui Miška se învârtia moartea lividă, infometată, numărând ultimele ore și ultimele minute ale vieții lui. Trecuse deasupra buzelor sale, îi trecuse pe spinare degetele ei înghețate. El privește pentru ultima oară cerul îndepărtat, cerul străin. Privește cât poți, ca să te sature. Aleargă în vis din Tașkent la Lopatin! Smulgeți din inimă gândurile țărănești!

Moartea lovia cu cismele ei grele tâmpile lui Miška și îi șoptia în urechi:

— „La ce plângi? E zădarnic? E zădarnic, nimeni nu se îndură de tine“.

— In aceeaș clipă, trecea pe acolo tovarășul Dunaev, dela Orta-Ceka; zări copilul; îl recunoscu, se oprî.

— „El bine, Mihailă Dodonov. Ce faci aici culcat?“.

— „Nu mai am putere...“

— „Dar ce ai?“

— „Sunt sleit“.

— „Ei, ei! E rău!“

Miška privește pe tovarășul Dunaev: are înfățișare blândă; vocea îi este mângâietoare.

— „Povestește-i necazul tău, poate o să-i fie milă... Privește, are steaua armatei roșii, desigur că, la fel cu Ivan, e comunist“.

— „Tovarășe Dunaev, nu cumva ai o coajă de pâine?“

— „Ce vrei să faci cu ea?“

— „Mă-e grozav de foame; mi-e teamă că mă imbolnăvesc...“

Dunaev e bine dispus.

— „Dece ți-e teamă?“

— „Mama a rămas acasă; dacă mor, ea se prăpădește, iar copiii, și ei. Ajută-mă!“.

Dunaev își scarpină mustața cu un deget și zâmbește.

— „Ei, dacă te aflî la necaz, trebuie să te ajutăm! Urmează-mă!“

E vis sau realitate? Când ajung la Orta-Ceka, Dunaev spune unui subaltern:

— „Tovarășe Simacov, dă de mâncare copilului ăstuia și pune-l într-un tren, ca să plece de-acici!“

Nu, nu e vis. Miška a primit patru felii de pâine și o gamelă cu supă în jurul lui radeau.

— „Mănăncă, Mihailă Dodonov, nu fi stângaci. Dacă o să fi inimos și de aci încolo, n'o să piei. Ești în afară de partide“.

Bucuria face să tremure limba în mâinile lui Miška.

— „Se aflî și la noi un nucleu“.

— „Te duci câte odată?“

— „Parc'am timp! Ivan e comunist, el se duce“.

Tovarășul Dunaev privind la Miška, își scarpină mustața cu un deget.

— „Ești un om cumsecade, Mihailă Dodonov. Mănăncă tot...“

Miška se repezise cu atâta grabă asupra supei calde, încât tot trupul lui era asudat; respira cu greutate; întrecuse marginile. Picături bronhiale pe nas și în jurul urechilor.

— „Ei, acum o s'ajungi?“

— „O s'ajung“.

— „Așează-l, tovarășe Simacov, într-un tren, în numele meu. O să fie curând un tren spre Tașkent“.

— „Ce oameni curioși!“

Sunt aceiași cari acum te închid, și acum îți fac loc în tren. Sau desnădejdea lui Miška a dres toate, sau caracterul oamenilor, care este așa...

Tovarășul Simacov deschise ușa unui vagon; zece oameni se svărliră deodată spre dânsul. El e șef; ce vrea, poate.

— „Luați pe bălatul ăsta, cu voi“.

— „Nu e loc, tovarășe. Cu mare plăcere...“

Simacov spune atunci apăsător:

— „Nu, nu tovarăși, trebuie să-l așez în tren, am ordin dela șefu“.

Oamenii se dederă în lături. Din toate părțile îl cercetau pe Miška, îl măsurau cu priviri.

— „Ia te uită, ce plocon ni se aduce!“.

CAP. XIX.

Trenul pleacă în timpul nopții.

Locomotiva urla la sușuri, sufla și se prăbușia în vale la coborîșuri, ca într-o prăpastie uriașă. Vagonul se zguduia groznic, amenințând să sară de pe linii, geamantanele cădeau, cuferele se răsturnau unul peste celălalt, ferestrele sbârniau, cuprinzând într-o străsoare grăbită stelele calde ale cerului negru, care alerga înapoi. Oamenii se frământau ca vitele în întuneric, capetele se loviau de picioare.

— „Al cui e cufărul ăsta?“

— „A cui e plosca asta de sub mine?“

— „Cine ești tu?“

— „Și tu cine ești?“

— „Ei, acolo, mă lovești în gură!“

Chibrituri scăpărau, schițând pete neegale, masse informe, cu bărbi mișcătoare; femei țipau.

Miška se simția mulțumit.

Supă caldă îl întărise; ținea bine, pe plept, patru bucăți de pâine.

Îi părea rău de fusta bunicii, dar sacii nu meritau nici o lacrimă. Erau mici și cărpăciți. Cu puțin noroc, putea să găsească de lucru la Tașkent, și să-și cumpere alții noi. Acum nu mai e copil. Cât privește fusta, mai bine să nu se gândească la ea. Să-i fie de învățătură: să nu mai caște ochii la stele. Și apoi, cum dracu de și-a pus toate lucrurile împreună? Vezi, cuțitul a putut să scape, fiindcă atârna la cingătoare. Dacă ar fi fost în sac și cuțitul s'ar fi dus.

Miška își pipăi cuțitul lui cel bun, apoi îl ascunse sub cămășe; strânse cureaua peste mijloc și se gândi: „cuțitul e la loc bun, atârnat de cingătoare, numai de nu s'ar rupe sfoara; nu se prea găsește cuțite de astea. Un brici! Poate să tae orice cracă?“

Miška o să-și poată vinde și haina în târg. Dacă se vând fustele, de ce să nu se vândă haine? Nu trebuie să desnădăjduiască. Dacă nu sunt

fabrici acolo, o să se găsească cineva care să vrea să-i cumpere șapca. Pentru haină, de pildă, o să scoată două merțe, și pentru șapcă și cuțit, o jumătate de merță.

Satul din Lopatin trecu prin fața lui; în ochi îi apăroră isba infometată și mama lui bolnavă, culcată. Așteaptă pe Miška să le aducă pâine. Iașka a plecat să caute vrăbii în grădină. Desigur n'o să se găndească să pue ștreangul în hambar. Miška a uitat să-l pue la loc și Iașka n'o să se gândească... Îi place mult să lucreze lemnul; ăla e născut tâmplar. Ar trebui să-l dea la ucenicie. Da, dar unde? Pe vremurile astea grele? De abia pot să trăiască fără asta. Mizeria a căzut pe capul țărănilor; e greu să trăiești. Dacă Miška se înapoiază din Tașkent, prima grijă o să fie semănatul. Și poate c'o să se împartă ajutoare atunci. Fără câmp și fără cal o să trebuiască iar să se ducă la Tașkent, sau în altă parte, și să îndure o sumă de necazuri.

Miška, în vagonul plin, se lasă pradă gândurilor sale, și-și strânge în minte merțe peste merțe de bucate.

Deodată își amintește de Serioșka. „Era prea slab! Dar tu? Eu sunt mai puternic“.

Cineva îl trage atunci de picior.

— „Încotro mergi băete?“

Miška nu suflă un cuvânt.

Din nou omul îl trase de picior.

— „Ce, dormi?“

Miška hotărî să-l lase să creadă că doarme. Poate că atunci o să vorbească despre el: ar fi bine.

Omul mormăi, adresându-se altuia:

— „De ce l-am mai primit și pe ăsta? Trebuie să-l dăm dracului“.

Celălalt răspunse:

— „Nu se poate: Orta-Ceka ni l-a impus“.

— „Ce nevoe avem noi de Orta-Ceka! Am luat vagonul pentru noi și acum trebuie să ne îngrijim și de băiatul ăsta? Dacă ar fi un bărbat, ar plăti, dar ce-i putem cere lui?“

Miška își făcu mâna pînă și trase cu urechea.

— „O să având ei dreptul să mă gonească din vagon?“

Din nou, cel de-al doilea răspunse:

— „Mai bine să nu-l luăm în seamă. Dracu știe ce-o fi. Și dacă o fi având vreo legătură cu Orta-Ceka? N'ai avea decât să-l gonești și pe urmă ai vedea ce-ai păți“.

Miška asculta în întuneric și zâmbia.

„Aha, îi e frică!“

În vreme ce cei doi oameni discutau soarta lui Miška dânsul sforăia într'adins, ca să-i facă să creadă că nu aude nimic.

„Nu vă stingheriți! Dați-i înainte! Acum știu eu toate gândurile voastre“.

Al doilea spusese încă odată celui dintâi:

— „Să nu-l gonim! Măine dimineată o să plece pân'afară și n'o să-l lăsăm să se urce iar“.

Miška sforăia.

„Cum vreți! Pentru nimic în lume n'o să mă cobor; mai bine stau alcea două zile...“

O oră mai târziu, cei doi oameni liniștiți, dormiau cap la cap. Întunericul cuprise, cu un vâl de nepătruns, vagonul închis, confundând brațele și picioarele. Chiar femeile încetară să se mai miște.

Locomotiva își urma calea, urla la urcuș. Când gonia, când mergea domol, domol; roțile se isbeau și gândurile lui Miška se înlăntuiau și se desfăceau în ritmul lor.

(Va urma)

Singurul remediu
contra gripei
și oricărui
fel de
răceli
este

DIANA

DIANA
FRANZBRANNTWEIN

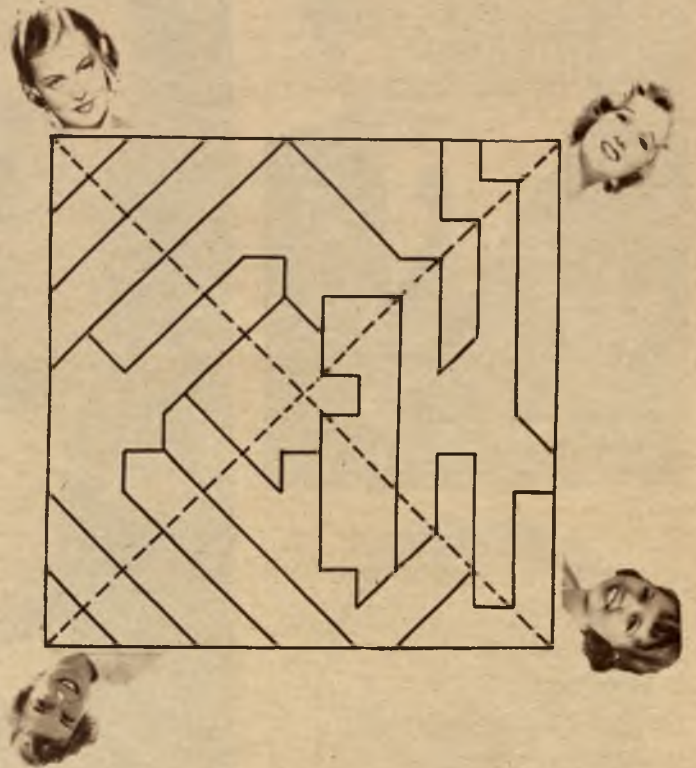
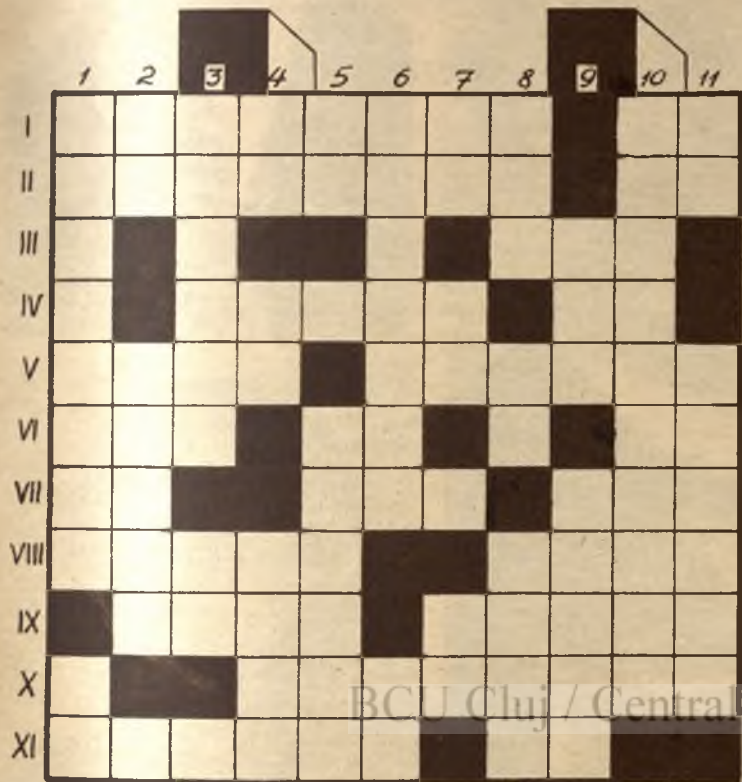
COZONACI FRUMOȘI
FĂINA DE AUR HERDAN

Furnizor al Curții Regale

peurik realității

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA AUGUST Problema IV-a (cele patru ilustre...)

Problema III-a (cuvinte încrucișate)

Se dau următoarele litere:
A C C E I I L L N O R S V Z
După cum observați, figura de mai sus este împărțită în 14 încăperi neregulate. Inscriseți câte o literă în fiecare încăpere, în așa fel încât, citindu-le la rând, pe fiecare diagonală punctată, să obțineți patru nume de femei.

Veți citi, așa dar, literele din încăperile prin care trece o linie punctată, începând de la margine și terminându-se la mijloc.
Natural, sunt încăperi prin care trec mai multe diagonale. Fiecare nume este compus din șase litere.

ORIZONTAL: General roman, faimos prin fastul său; — și ... ai să mă înșeli odată și ... II Dreptul de fotosință al venitului unei moșii; — numeral. III Pieșă de teatru. IV Dau din coadă (zice Grivei); — non licet (presc.. V Zeciuiala morarului; — doi romani celebri. VI Naș; — prescurtarea unui titlu academic; — un timp dela *boire*. VII. Un timp dela *punir* (inv.); — măsură; — cărunț. VIII. Impărat al Japoniei; — tare de urechi. IX. Denunțat; — Sistemă de forțe egale, paralele. X. Inchisoare. XI. Horă formată din trei părți identice; — o treime dintr'un purice.

VERTICAL: 1) Numele latin al Lyonului; — terminație latină. 2) Întrebuintare; — încetățenit. 3) Oraș dobrogean; — tipul, n'are inimă! 4) Două vocale; — oraș; — familie fanariotă. 5) Legea recrutării (prescurtat); — tribun roman. 6) Care exprimă jale; — un timp dela *mouvoir*. 7) Era să-l ucidă! — două consoane de acelaș fel; — prepoziție. 8) Prefix incomplet; — plouat; — distrug. 9) Derivat al laptelui; — cu siluetă. 10) Sbârlit. 11) Singur, singurel; — mă usuc ca frunza'n nuc, ca iarba depe... (pop.).

de Mugurel Aragon

Cititorii cari au strâns bonurile dela 1 la 20, publicate de noi în ultimele numere ale revistei, sunt rugați să le completeze, cu numele și adresa. Trimiterea lor la redacție, se va face începând cu data de 1 Septembrie a.c. Ele vor fi trimise într'un plic pe care se va scrie: „Pentru premii”. Totodată vor anexa mărci în valoare de 10 lei pentru corespondență. Noi vom trimite fiecăruia, în schimbul bonurilor, un cupon numerotat de participare. Bonurile se primesc până la data de 15 Septembrie.

Nouile noastre premii

Deslegătorilor din numerele 289, 290, 291 și 292 li se va oferi, prin tragere la sorți, următoarele premii:

PREMIUL I-lea: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu șampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady”.

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, și cinci volume literare din Editura „Adevărul”.

Ondulații naturale acasă fără frizer

Fără fier, napillote, etc., simplu, cu boneta onduloatoare „ONDULA” (patent) Model Nou cu fixativ. Rezultat garantat. Economie de timp și bani. Intotdeauna bine și frumos ondulat. Ține timp îndelungat! Compl. Lei 140 Depozit „OPAC” Galerile Blanduziei (etaj), București, Strada Doamnei No. 7.

GRAȘI Slăbiți în câteva zile **GARANTAT** cu „MAIGRINE” produs mondial. Sigur, rapid nevătămător, grăsimea dispare văzând cu ochii. Flaconul lei 140 două flacoane lei 260 contra ramburs. Depozit „ACTIVA” Calea Moșilor No. 88 București

CUPON DE JOCURI

No. 290

Numele și pronumele

Adresa

Realitatea Ilustrată

Cupon de excursie

PRAJITURI NEINTRECUTE HERDAN 4,5 și 7 LEI

Noul guvern

Rândul întâi: domnii Mihai Popovici, Justiția; Voicu Nițescu, Agricultură și Domenii; D. R. Ioanițescu, Muncă. În mijloc: d. Alex. Vaida-Voevod, Președintele Consiliului și Externele; Ion Mihalache, Internele; D. Gusti, Instrucția publică.

Rândul din dreapta: G. Mironescu, Finanțele; Eduard Mirlo, Comunicații și V. Madgearu, Industrie și Comerț.

